

DIAGNOZA POTRZEB I POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE KRZESZOWICE

Diagnoza została opracowana przez zespół:

mgr Aneta Solarz – Dyrektor GOPS Krzeszowice wraz z zespołem Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Krzeszowicach

Przy wsparciu eksperta: dr Eweliny Zdebskiej

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

Metodologia diagnozy

Analiza desk research

Badania sondażowe

Badania jakościowe

Wnioski i rekomendacje

Załączniki

Wprowadzenie

Centra Usług Społecznych (CUS) są nową jednostką organizacyjną gminy i nową instytucją lokalnej polityki społecznej, która ma służyć rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. CUS-y docelowo mają być punktami, w których nastąpi pełna koordynacja usług społecznych w jednym miejscu, z myślą o wszystkich zainteresowanych mieszkańcach gminy. Centra Usług Społecznych będą także pełniły rolę źródła kompletnych informacji o usługach społecznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, usługi społeczne oznaczają działania podejmowane przez gminę, świadczone w formie niematerialnej w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Usługi społeczne obejmują działania z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej.

Centra Usług Społecznych są odpowiedzią na potrzeby społeczeństwa w zakresie dostępu do kompleksowych usług społecznych. Zwiększające się zapotrzebowanie na te usługi jest nowym wyzwaniem cywilizacyjnym związanym z wydłużaniem się życia ludzkiego, przemianami stylów życia i wzorów funkcjonowania rodziny. Głównym celem strategicznym CUS jest integracja, rozwój i poszerzanie dostępności usług społecznych. Centra Usług Społecznych pełnią rolę koordynatorów lokalnych systemów usługowych.

Jednym z zadań realizowanych przez Centrum Usług Społecznych jest przeprowadzenie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych (art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych). Diagnoza dostarcza władzom gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz danych o potencjale usługowym środowiska lokalnego. Jednym z kluczowych efektów przeprowadzonej diagnozy jest stworzenie i rozwój bazy informacji o dostępnych na obszarze działania centrum usługach społecznych. Trafna, rzetelna i użyteczna diagnoza potrzeb i potencjału powinna spełniać kilka podstawowych warunków:

- **wieloaspektowość** – powinna uwzględniać różnorodne uwarunkowania i przejawy kondycji społeczności lokalnej, dostarczać wiedzę na temat potrzeb społecznych, jak i zakresu oferowanych usług społecznych;
- **kompleksowość** – powinna uwzględniać szeroki zakres działań usługowych organizowanych przez gminę;
- **zróżnicowanie metod badawczych** – powinna łączyć metody i techniki badawcze;
- **partycypacja** – powinna zapewniać uczestnictwo i wpływ społeczności na przebiegi rezultaty procesu;
- **praktyczność** – powinna dostarczać władzom gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych.

Przeprowadzona diagnoza stanowi podstawę do zaplanowania kompleksowych działań i zapewnienia wysokiej jakości usług w tworzonym w Krzeszowicach Centrum Usług Społecznych. Niniejsza diagnoza będzie narzędziem dla władz gminy i innych podmiotów lokalnych, działających na rzecz zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i skutecznego rozwiązywania problemów społecznych. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii będących jednocześnie celami szczegółowymi przeprowadzonej diagnozy:

- wskazanie i określenie uwarunkowań i możliwości społeczności lokalnej,
- ukazanie potrzeb w zakresie usług społecznych,
- rozpoznanie zasobów i potencjału do poszerzania oferty usług społecznych w gminie Krzeszowice.

Reasumując przedmiotowa diagnoza spełnia kilka istotnych zadań:

- stanowi zbiór wiedzy na temat najistotniejszych potrzeb mieszkańców;
- wskazuje i opisuje potencjał i zasoby mieszkańców jak i lokalnych instytucji i organizacji;
- określa sposoby zapewnienia wysokiej jakości usług;
- wskazuje metody rozwiązywania zidentyfikowanych problemów;
- określa obszary zaangażowania różnych grup mieszkańców w procesie rozwiązywania wspólnych problemów
- zawiera rekomendacje dotyczące zasad współpracy między podmiotami publicznymi, społecznymi i komercyjnymi

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY KRZESZOWICE

Krzeszowice – miasto w południowej Polsce, w województwie małopolskim, w powiecie krakowskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Krzeszowice. Miasto jest jednym z ośrodków miejskich aglomeracji krakowskiej. Krzeszowice należą do Jaworznicko-Chrzanowskiego Okręgu Przemysłowego w Krakowskim Okręgu Przemysłowym.

Według danych GUS z 1 stycznia 2024 r. miasto miało 9743 mieszkańców¹. Położone jest ok. 25 km na zachód od centrum (18 km od granicy) Krakowa, przy linii kolejowej nr 133 (Kraków – Katowice) i przy drodze krajowej nr 79 (ul. Kościuszki, ul. Trzebińska) (południowa część miasta). W latach 1928–1966 miasto miało status uzdrowiska o charakterze użyteczności publicznej.

Niniejszy Raport jest efektem przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności samorządowej w zakresie usług społecznych na terenie gminy Krzeszowice w okresie od 30.10.2025 do 15.12. 2025 roku. Prezentowany dokument składa się z pięciu części:

1. Pierwsza część zawiera opis metodologii przeprowadzonych badań, uwzględniając cele, zakres oraz zastosowane narzędzia badawcze.
2. Druga część prezentuje wyniki analizy desk research, obejmującej przegląd

¹ Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2024 roku [online], Główny Urząd Statystyczny, 22 lipca 2024 [dostęp 2025-11-03] (pol.).

dostępnych danych, dokumentów strategicznych oraz raportów dotyczących polityki społecznej

i usług społecznych w gminie. Analiza ta pozwoliła na określenie kontekstu oraz identyfikację kluczowych zagadnień wymagających pogłębionej diagnozy.

3. Trzecia część zawiera wyniki badań sondażowych, przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Krzeszowice. Przedstawiono w niej opinie oraz potrzeby społeczności lokalnej w zakresie dostępności i jakości usług społecznych.
4. Czwarta część przedstawia wyniki badań jakościowych, takich jak: wywiady indywidualne i grupowe, które umożliwiły wnikliwe zrozumienie problemów, oczekiwań oraz potencjału lokalnej społeczności w kontekście rozwoju usług społecznych.
5. Ostatnia część zawiera kluczowe wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonych badań. Zawarto w niej także propozycje usprawnień i nowych rozwiązań, które mogą przyczynić się do lepszego dostosowania usług społecznych do realnych potrzeb mieszkańców.

Metodologia diagnozy

W kontekście teoretycznym diagnoza potrzeb i potencjału społeczności w zakresie usług społecznych w gminie Krzeszowice zakładała powiązanie problematyki konstruowania oferty usług społecznych z zagadnieniami:

- ✓ *rozwoju społecznego*, oznaczającego zdolność społeczności lokalnej do generowania warunków umożliwiających wszystkim członkom osiągnięcie pełnego potencjału, zaspokojenie podstawowych potrzeb i zwiększania spójności społecznej (w tym m.in. zmniejszania rozwarstwienia społecznego, wyrównywania szans, przeciwdziałania dyskryminacji, marginalizacji i wykluczeniu),
- ✓ *jakości życia* oznaczającego zadowolenie z efektywnego/sprawnego układu instytucjonalnego zapewniającego dostęp do wysokiej jakości usług społecznych z zakresu wsparcia społecznego, zdrowia, kultury, edukacji i aktywności obywatelskiej.

Taka perspektywa skupiona jest na odkrywaniu i identyfikowaniu tzw. niematerialnych czynników rozwoju – roli jakościowych i ilościowych parametrów zasobów społecznych będących w dyspozycji społeczności lokalnej oraz możliwość ich efektywnego

wykorzystania poprzez system usług społecznych. Przy takim podejściu priorytetem lokalnej polityki społecznej jest dobrostan (well-being) mieszkańców społeczności lokalnej rozumiany jako maksymalizowanie potencjału możliwego do osiągnięcia w środowisku życia jednostki i/lub grup oraz jako aktywny proces służący świadomym wyborom w dążeniu do osiągania coraz bardziej satysfakcjonującej egzystencji. Na proponowane w tych badaniach zintegrowane podejście do rozwoju społecznego i jakości życia składają się dwa czynniki: zwiększenie wolności wyboru usług (ich formy, miejsca, sposobu świadczenia) oraz kreowanie przez usługi nowych możliwości rozwojowych dla ludzi (np. dzięki usługom mogą aktywnie uczestniczyć w życiu zawodowym, społecznym i obywatelskim).

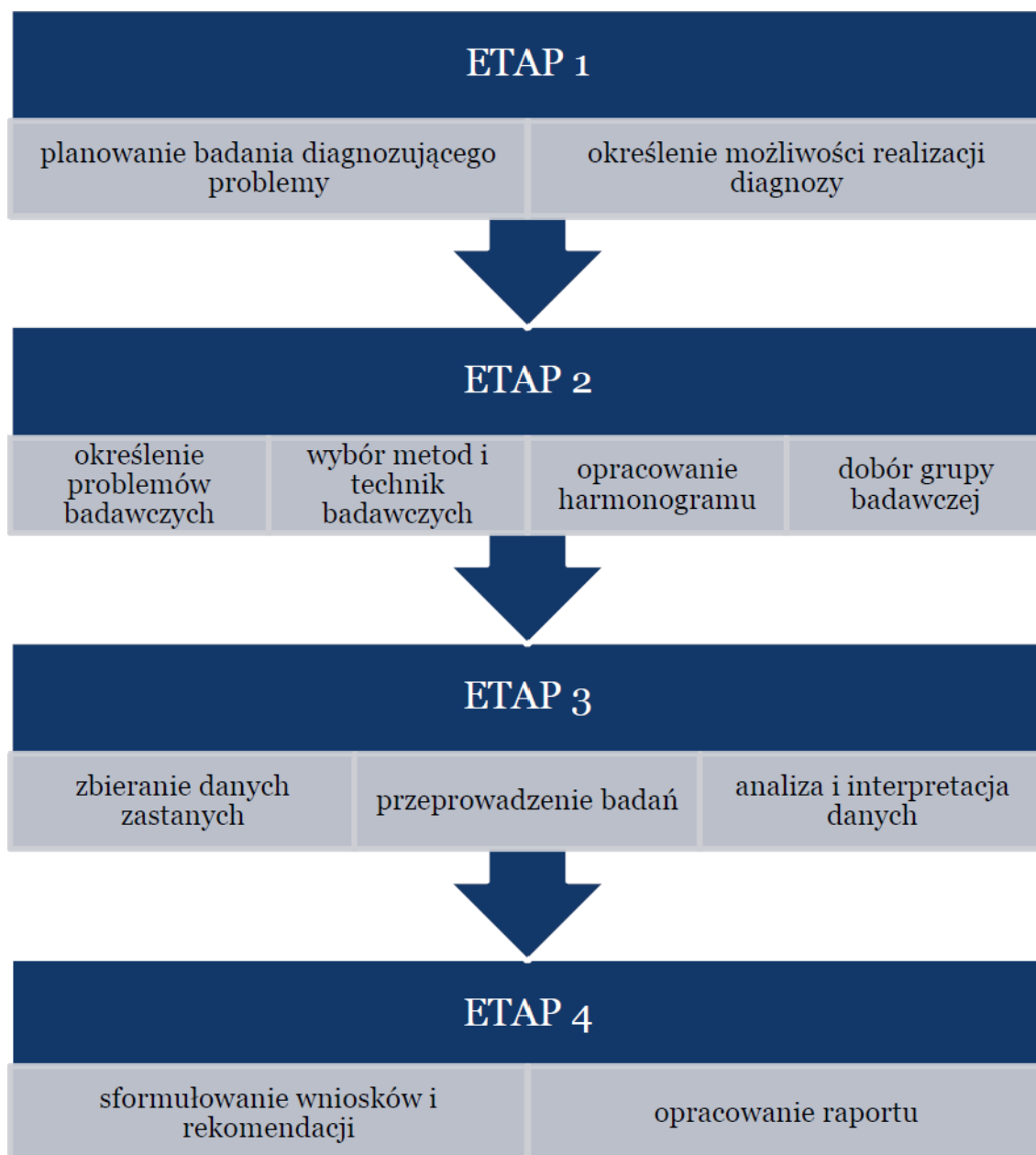
Pojęcie jakości życia i rozwoju społecznego ma bezpośredni związek ze sferą psychiczną człowieka. Jakość życia rozpatruje się przez pryzmat zaspakajania potrzeb typu egzystencjalnego („mieć”), potrzeb związanych z bezpieczeństwem („być”) oraz potrzeb dotyczących kontaktu społecznego („kochać i być kochanym”)². Dlatego w badaniach kluczowa była perspektywa mieszkańca – użytkownika usług.

Jakość życia to pojęcie normatywne, związane z przyjętymi przez jednostkę systemami wartości, aspiracjami, oczekiwaniami człowieka i grup społecznych, z którymi jest w jakiś sposób powiązany. Poczucie satysfakcji mieszkańców wynika ze świadomości zaspokojenia potrzeb emocjonalnych, społecznych, potrzeb samorealizacji. Dlatego w diagnozie została uwzględniona perspektywa ekonomii i psychologii behawioralnej odkrywająca „pozaracjonalne” aspekty zachowań użytkowników usług, które w praktyce decydują o skuteczności przyjętych rozwiązań. Zastosowane w diagnozie podejście ma ułatwić takie konstruowanie systemu lokalnych usług społecznych by poszerzał on pole wyborów mieszkańców i dawał ludziom większą możliwość dokonywania wyborów, a co za tym idzie umożliwiał godny i satysfakcjonujący poziom życia.

² Katarzyna Baumann, *Jakość życia w okresie późnej dorosłości— dyskurs teoretyczny*, Gerontologia Polska, tom 14, nr 4, 165–171, ISSN 1425–4956, s. 166.

Przeprowadzone badanie diagnozujące potrzeby i potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w gminie Krzeszowice składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

Rys. 2. Etapy diagnozy

Źródło: opracowanie własne.

Proces realizacji badania diagnostycznego oraz każdy etap realizacji badania poddany został niezbędnej konsultacji z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej /GOPS/ w Krzeszowicach od koncepcji badawczej i propozycji metodologicznych do badania, opracowania narzędzi, dystrybucji kwestionariuszy ankiety w wersji internetowej, komunikowania o prowadzonej diagnozie oraz zebrania materiału badawczego, analizy danych, przygotowania raportu.

Ważnym elementem rozpoczynającym przeprowadzanie diagnozy jest określenie problemu badawczego, którym jest istotne pytanie lub zespół pytań, na które odpowiedzi ma dostarczyć badanie. Do wyjaśnienia problemu badawczego niezbędne są pytania szczegółowe, których sformułowanie ułatwia analizę całego zagadnienia, pomaga w rozplanowaniu badań, sprzyja lepszemu doborowi narzędzi badawczych, a także chroni badacza przed pominięciem ważnych aspektów badanego problemu.

Przyjmując powyższe określenie problemu badawczego, w niniejszej diagnozie sformułowano następujący problem główny:

Jakie są obecnie potrzeby i potencjał zasobów w zakresie usług społecznych w gminie Krzeszowice?

W oparciu o problem główny wysunięto następujące pytania szczegółowe:

1. Jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie?
2. Jakie są potrzeby społeczne mieszkańców (ilościowe i jakościowe)?
3. Jaki jest potencjał społeczności lokalnej w zakresie realizacji usług społecznych?
4. Jakie rozwiązania należy wprowadzić?
5. Jakie grupy mieszkańców powinny w szczególności zostać objęte wsparciem
6. Jakie usługi społeczne należy realizować na terenie Gminy Krzeszowice w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców?
7. Jaki potencjał instytucjonalny Gminy można wykorzystać w celu zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców oraz poszerzania oferty usług społecznych?

Założenia metodologiczne uwzględniały następujące elementy.

Tab.1. Założenia metodologiczne diagnozy

Założenia metodologiczne diagnozy	
obszar badany — respondenci:	190 mieszkańców z uwzględnieniem różnych grup społecznych, wiekowych zawodowych, i ze względu na płeć oraz przedstawiciele instytucji gminnych z zakresu pomocy społecznej czy edukacji, NGO/PES świadczących usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy Krzeszowice.
Analiza Desk Research	analizę danych zastanych (Desk Research)
badania ankietowe:	kwestionariusz ankiety skierowany do osób dorosłych składający się z 20 pytań, w tym 1 pytanie otwarte, plus metryczka (6 pytań).
indywidualne wywiady pogłębione (IDI):	przeprowadzane wśród mieszkańców gminy Krzeszowice. Szacowana ilość próby to min. 10 osób. Wywiady indywidualne przeprowadzane były wśród przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne w mieście, tj. przedstawicieli instytucji i NGO/PES tworzących system pomocy społecznej.
wywiad grupowy (FGI):	dla grupy 10 osób (grupy dostosowane do obszaru wsparcia oferowanego w ramach CUS, tj. obszar wsparcia seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób chorych i opiekunów faktycznych, wsparcie rodziny i działania wspierające oraz grupa pracowników CUS).

Źródło: opracowanie własne.

Istotą badania było poznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród mieszkańców gminy Krzeszowice oraz przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych /podmiotów ekonomii społecznej/ świadczących usługi społeczne. Włączanie w proces diagnozy przedstawicieli różnych środowisk umożliwiło przyglądanie się potrzebom w zakresie usług społecznych i potencjałom służącym ich zaspokajaniu z różnych perspektyw.

Przez metodę badawczą rozumie się system założeń i reguł pozwalających na takie

uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedno, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań społecznych. Wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy.

Badania ilościowe wykorzystują miary liczbowe do scharakteryzowania wybranego zjawiska społecznego lub zmiany w jego zakresie. Dostarczają informacji głównie o ilości. Z kolei badania jakościowe skupiają się na „głębszej” analizie danego zjawiska, co umożliwia jego lepsze zrozumienie.

Badania ilościowe odpowiadają wyłącznie na pytanie „ile?”, natomiast jakościowe „co”, „gdzie?”, „jak?”, „dlaczego?”. W pierwszym przypadku większość pytań ma charakter rozstrzygający, w drugim eksploracyjny. Próba do badań ilościowych dobierana jest losowo lub kwotowo, natomiast do jakościowych celowo, przy czym w pierwszym przypadku zwykle jest zdecydowanie większa niż w drugim.

Dodatkowo przy badaniach ilościowych występuje możliwość ilościowego uogólnienia wyników na populację, której nie ma przy badaniach jakościowych. Wśród wykorzystywanych metod badań ilościowych wyróżnia się przede wszystkim sondaże kwestionariuszowe. Oprócz tego dostępny jest wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (CATI), badania online, tj. ankieta internetowa (CAWI i CASI), wywiad przy użyciu komputera lub laptopa (CAPI) oraz wywiad w wersji papierowej, drukowanej (PAPI).

Do metod wykorzystywanych w obszarze badań jakościowych należą:

- *IDI* – indywidualny wywiad pogłębiony, przeprowadzany z jedną osobą, *FGI* – zogniskowany wywiad grupowy, tzw. fokus,
- *eksperyment* – badanie w warunkach umożliwiających stałą kontrolę jego przebiegu,
- *obserwacja* – obserwowanie występowania danego zjawiska,
- *desk research* – analiza różnych materiałów, np. stron www, materiałów archiwalnych.

W badaniach ilościowych dąży się do nadania badanym zjawiskom określonych miar. W związku z tym stosuje się je zawsze wtedy, gdy chce się uzyskać odpowiedź na pytanie „ile”. Badania jakościowe są natomiast wykorzystywane w razie chęci podjęcia dalszej wnikliwej analizy i obserwacji zachowania wybranej grupy lub określonego zjawiska. Jeśli chodzi o analizę i interpretację danych, to na podstawie badań ilościowych otrzymuje się różne wskaźniki liczbowe (procenty, średnie itp.). Możliwa jest zatem analiza statystyczna, która jest obiektywna. Inaczej natomiast jest w przypadku badań jakościowych, gdzie przeprowadza się analizę swobodną, subiektywną. Nie występują tutaj jednoznaczne kryteria analizy, możliwe jest dokonanie wielu różnych interpretacji.

Podstawowym narzędziem w przypadku badań ilościowych jest kwestionariusz zawierający pytania w standardowej, niezmienniej formie. Głównie są to pytania zamknięte, na które można jednoznacznie odpowiedzieć, z proponowaną kafeterią. Większość pytań ma charakter rozstrzygający, a z zebranych odpowiedzi można wysnuć jednoznaczne wnioski.

W przypadku badań jakościowych ważny jest tak naprawdę swobodny sposób pozyskiwania wszelkiego rodzaju informacji. Chcąc uzyskać istotne informacje, zadaje się pytania otwarte, na które można odpowiedzieć w dowolny sposób. Przygotowany wcześniej scenariusz i sformułowane pytania stanowią jedynie bazę do dalszej dyskusji. Większość pytań ma charakter eksploracyjny.

Badania do niniejszej diagnozy zostały wykonane zarówno zgodnie z metodologią jakościową, jak i metodologią ilościową. Badania wśród dorosłych mieszkańców i młodzieży zostały przeprowadzone za pomocą techniki CAWI (Computer Assisted Web Interviews), jak i PAPI (Paper And Pen Personal Interview). Technika CAWI polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

Wykorzystana technika PAPI opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety.

Z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne w gminie Krzeszowice przeprowadzono wywiady IDI- wywiady indywidualne.

Ponadto przeprowadzono zogniskowany wywiad grupowy (FGI – Focus Group Interview) z przedstawicielami klientów OPS oraz środowiska lokalnego. Technika ta polega na dyskusji moderatora z grupą osób według określonego scenariusza. Ich celem jest uzyskanie szczegółowych opinii i informacji od konkretnych osób, spełniających określone przez badacza kryteria doboru próby. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, respondentom udzielano informacji odnośnie celu badań, zasad oraz całkowitej anonimowości.

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również analizę danych zastanych (Desk Research). Desk research to metoda badawcza polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. To badania wtórne, które przeciwstawiają się badaniom pierwotnym. Badania pierwotne to generowanie danych, a badania wtórne wykorzystują badania pierwotne jako źródło danych analizy.

Desk research nazywane jest badaniem wtórnym lub analizą danych zastanych. Metoda desk research nie ma określonego czasu trwania lub fazy realizacji, a pozyskiwanie oraz eksploracja danych trwa zazwyczaj przez cały okres realizowania projektu badawczego. Powodem tego jest ciągle uzupełnianie dokumentów oraz zestawianie ich z pozyskanymi materiałami podczas wszystkich etapów badania. W naukach społecznych dane zebrane przez badaczy czy instytucje są coraz częściej wykorzystywane na potrzeby celów badawczych odmiennych od pierwotnych celów zebrania tych danych.

W niniejszym opracowaniu analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie dokumenty strategiczne, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej na terenie gminy Krzeszowice.

Rys. 3 Metody i narzędzia badawcze zastosowane w diagnozie

Źródło: opracowanie własne.

Narzędzie badawcze to przedmiot służący do realizacji wybranej techniki badań. O ile technika badawcza oznacza czynności, na przykład obserwowanie, prowadzenie wywiadu, o tyle narzędzie badawcze to instrument służący do technicznego gromadzenia danych z badań.

Ankieta skierowana została do wszystkich mieszkańców gminy Krzeszowice, której celem była diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych, a w szczególności zidentyfikowanie istniejącego w środowisku lokalnym zapotrzebowania na usługi społeczne i określenie kierunków rozwoju Gminy. Składała się ona z 20 pytań merytorycznych, o charakterze zamkniętym, półotwartym i otwartym oraz 6 pytań metryczkowych, opisujących grupę badawczą (patrz załącznik nr 1).

Kwestionariusz wywiadu pogłębionego wśród mieszkańców gminy Krzeszowice oraz kwestionariusz wywiadu pogłębionego wśród przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne zawierał 23 pytania otwarte (załącznik nr 2 i 3):

1. Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy Krzeszowice? Co jest dla niej

typowe, co odróżnia Krzeszowice od gmin sąsiednich?

2. Jakie problemy wskazałaby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?
3. Jakie potrzeby wskazałaby Pani/Pan w gminie?
4. Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy w Krzeszowice?
5. Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie?
6. Jakie usługi są obecnie dostępne? Do kogo te usługi są kierowane, jaka jest ich jakość, kto jest ich realizatorem?
7. Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?
8. Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?
9. Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?
10. Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?
11. Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?
12. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?
13. Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?
14. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?
15. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?
16. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?
17. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać tworzone

CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

18. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

Badanie miało charakter dyskusji prowadzonej przez moderatora, którego zadaniem było właściwe ukierunkowanie rozmowy oraz zachęcanie respondentów do aktywności. Wywiad przebiegał wg określonego scenariusza, zastosowane były pytania otwarte, które jedynie nadawały kierunek wypowiedzi respondenta i go nie ograniczały.

W procesie opracowania narzędzi badawczych tj. kwestionariusza ankiety i scenariuszy wykorzystanych do FGI oraz IDI wykorzystana została definicja usług społecznych zaczerpnięta z Ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych, z dnia 19 lipca 2019r. która weszła w życie 1 stycznia 2020 roku.

We wspomnianej Ustawie czytamy: „Usługi społeczne oznaczają działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej – podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców”.

Cytowany zakres usług społecznych, który odpowiada zakresowi koordynacji i zarządzania Centrum Usług Społecznych pozwala na uszczegółowienie listy najczęściej oferowanych usług społecznych (Uszczegółowienie wynika z kompilacji już funkcjonujących

programów usług w CUSach oraz rekomendacji w tym zakresie):

- 1) pracę socjalną z osobą i rodziną oraz asystenturę dla rodzin;
- 2) środowiskową pracę socjalną w różnych formach;
- 3) terapię osób i rodzin doświadczających trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie;
- 4) mediacje rodzinne i w sporach innych niż rodzinne;
- 5) animację lokalną, edukację środowiskową oraz inne formy działań aktywizujących w środowisku zamieszkania;
- 6) poradnictwo prawne, obywatelskie, psychologiczne i rodzinne, w tym małżeńskie;
- 7) reintegrację zawodową i społeczną;
- 8) interwencję kryzysową;
- 9) usługi wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą;
- 10) rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych;
- 11) asystenturę i inne usługi wsparcia dla osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności, w tym niepełnosprawnych, przewlekle chorych, starszych i bezdomnych;
- 12) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności pozostających w środowisku zamieszkania;
- 13) usługi wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych i osób o ograniczonej samodzielności, w tym usługi opieki wytnieniowej, wsparcia doradczego, informacyjnego i psychologicznego;
- 14) pomoc postpenitencjarną i readaptację społeczną;
- 15) promocję zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz edukację zdrowotną.

Tak jak wspomniano powyżej, zarówno definicja usługi społecznej, jak i powyższa lista została wykorzystana w realizacji badań jakościowych oraz przybudowie kwestionariusza ankiety.

Należy podkreślić, iż koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

W badaniach zastosowano różnorodne techniki i metody badawcze. Pozwala to na uzyskanie bardziej wiarygodnych i pogłębionych wniosków. Łączenie jakościowych i ilościowych metod oraz technik badawczych pozwala na uzyskanie wszechstronnego opisu i wyjaśnienie zjawisk związanych z potrzebami i potencjałem wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Badana w ramach diagnozy zbiorowość najczęściej jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, kierowano się tym, jaki jest cel naszych badań. Wykorzystany w diagnozie celowy i losowy dobór próby umożliwił taki dobór respondentów, by stanowili oni jak najbardziej szerokie grono osób i wartościowe źródło informacji o badanym zjawisku.

Podczas prowadzenia badań społecznych wskazuje się na reguły, jakimi powinien kierować się badacz, aby badania były prowadzone w sposób etyczny. Przeprowadzone badania były zgodne z następującymi zasadami:

- ✓ jasnym i precyzyjnym informowaniu badanych o korzyściach i obciążeniach,
- ✓ niedopuszczenia do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- ✓ nieszkodzeniu w żaden sposób badanym,
- ✓ podmiotowym traktowaniem badanych osób,
- ✓ świadomą zgodą respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,
- ✓ unikaniem wprowadzania w błąd respondentów,
- ✓ zagwarantowaniem badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności³.

W każdym zastosowanym narzędziu badawczym oraz przed przystąpieniem do wywiadu, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, czy udzielania odpowiedzi w wywiadzie, co sprawiło, że badania prowadzone były w sposób etyczny.

³ Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, s. 515-519.

Analiza desk research

Pośród zastosowanych modułów badawczych analiza desk research odegrała ważną rolę, stanowiąc formę wtórnej analizy danych statystycznych gromadzonych przez jednostki organizacyjne samorządu lokalnego – Gminę Krzeszowice i danych dostępnych w statystyce publicznej.

Z drugiej strony analiza desk research przedstawiła podstawowe informacje na temat rozłożenia problemów społecznych w gminie, stanu infrastruktury, zakresie prowadzonych usług społecznych w poszczególnych sołectwach, co jednocześnie pozwoliło na przygotowanie gruntu merytorycznego do opracowania koncepcji badań ilościowych i jakościowych. Tak więc, zarówno badania ankietowe CAWI i PAPI, jak i wywiady FGI oraz wywiady IDI znacząco poszerzyły informacje uzyskane z analizy desk research. W badaniu poddane zostały analizie istniejące informacje i dane, zgromadzone i przetworzone wcześniej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach oraz inne podmioty świadczące usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy. m.in.:

- Ocena Zasobów w Pomocy Społecznej za rok 2024,
- Sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2024,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krzeszowice na lata 2021 – 2026,
- Sprawozdanie z działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Krzeszowicach za rok 2024.

Kontekst zasobów ludzkich i ich potrzeb – demografia Gminy Krzeszowice

a) Liczba mieszkańców z podziałem na wiek i płeć oraz wykształcenie

Liczba ludności i płeć⁴

- Gmina Krzeszowice ma **ok. 31 844 mieszkańców** (stan na koniec 2024).

⁴ Polska w liczbach.

- Kobiety stanowią 51,7%, mężczyźni 48,3% populacji.
- Współczynnik feminizacji wynosi ok. 107 kobiet na 100 mężczyzn.

Struktura wieku⁵

- **17,9%** mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież).
- **57,3%** to osoby w wieku produkcyjnym.
- **24,8%** to mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na starzenie się społeczeństwa.

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki demograficzne i społeczne

Kategoria	Wartość
Liczba mieszkańców ogółem	31 844
Kobiety	51,7 %
Mężczyźni	48,3 %
Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat)	17,9 %
Wiek produkcyjny (18–64 lata)	57,3 %
Wiek poprodukcyjny (65+ lat)	24,8 %
Wykształcenie wyższe	26,5 %
Wykształcenie średnie i policealne	33,2 %
Wykształcenie zasadnicze zawodowe	23,2 %
Wykształcenie podstawowe	10,8 %

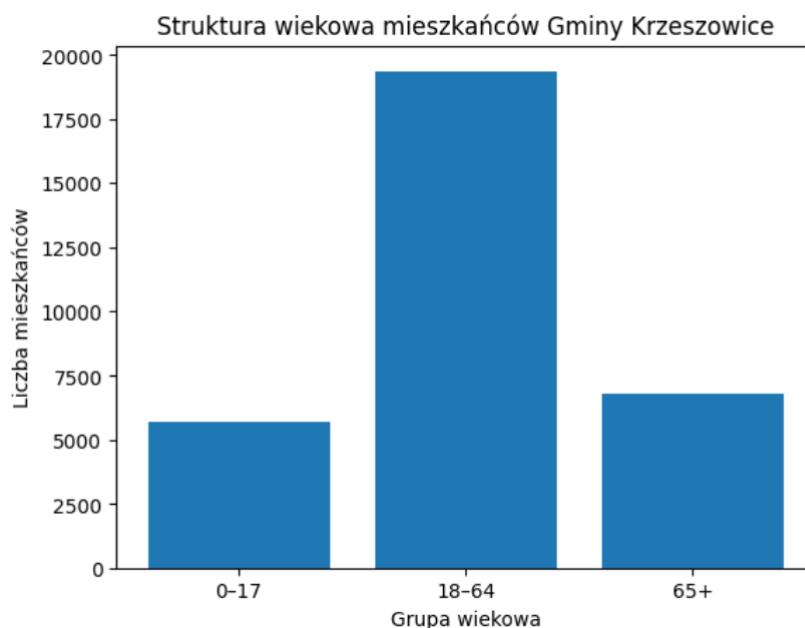
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS / Polska w Liczbach (NSP 2021, aktualizacje 2023–2024).

Podział na grupy wiekowe (przykładowe dane GUS estimates 2023)

- 0–17 lat: 5 697
- 18–64 lata: 19 372
- 65+ lat: 6 797
- Urbanizacja: około 9 743 mieszkańców w części miejskiej vs 22 123 w części wiejskiej gminy⁶.

⁵ Tamże.

⁶ City Population.

Wykształcenie - miasto Krzeszowice⁷ –

- 26,5% mieszkańców ma wykształcenie wyższe.
- 33,2% – wykształcenie średnie i policealne.
- 23,2% – zasadnicze zawodowe.
- 10,8% – podstawowe⁸.

Wnioski:

Struktura wykształcenia jest porównywalna do średniej wojewódzkiej i ogólnopolskiej, z umiarkowanie wysokim udziałem osób z wykształceniem wyższym.

b) Struktura rodzin

Stan cywilny i rodzinny (dane dla miasta Krzeszowice – rok 2024)⁹

- 59,9% mieszkańców żyje w małżeństwie.
- 27,2% to osoby stanu wolnego.
- 5,1% – osoby po rozwodzie.
- 7,6% – wdowy/wdowcy.

Małżeństwa i przyrost¹⁰

⁷ dane NSP 2021.

⁸ Polska w Liczbach.

⁹ Polska w Liczbach.

¹⁰ Tamże.

- W 2024 roku zawarto 97 małżeństw (ok. 3 na 1000 mieszkańców).
- Współczynnik przyrostu naturalnego jest ujemny (więcej zgonów niż urodzeń).

Wnioski:

Struktura rodzin – mimo dominacji małżeństw – wskazuje na proces starzenia się i niską dzietność. Negatywny przyrost naturalny może wpływać na przyszłe potrzeby zdrowotne i usługi społeczno-opiekuńcze.

c) Sytuacja materialna i zawodowa

Zatrudnienie i rynek pracy

- Dane dotyczące bezrobocia na poziomie gminnym nie są w najnowszych źródłach szczegółowo dostępne, ale strony statystyczne podają, że wskaźniki te są monitorowane i szacowane na bazie stopy bezrobocia rejestrowanego z powiatu i gminy¹¹.
- Przedsiębiorczość: Gmina ma ponad 110 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców – odzwierciedla to dość aktywną lokalną bazę biznesową¹².

Dochody

- Dochód gminy na 1 mieszkańca wyniósł ok. 5 128,94 zł (2023), a wydatki to ok. 5 607,40 zł na mieszkańca¹³.

Wnioski:

Sytuacja zawodowa częściowo zależy od rynku pracy powiatu krakowskiego. Gmina wykazuje aktywność gospodarczą, ale brak aktualnych stóp bezrobocia utrudnia szczegółową ocenę sytuacji zawodowej. Sektor MŚP odgrywa ważną rolę w lokalnej gospodarce.

d) Sytuacja zdrowotna

Z danych statystycznych z 2024 r. wynika¹⁴, że:

- 44,6% zgonów spowodowanych było chorobami układu krążenia.
- 27,8% zgonów – nowotwory.

¹¹ Tamże.

¹² Geoportal Krzeszowice.

¹³ BIP Małopolska.

¹⁴ Polska w Liczbach.

- 6,5% – choroby układu oddechowego. [Polska w liczbach](#)

Wnioski:

Dominują choroby cywilizacyjne (sercowo-naczyniowe, nowotworowe), co wskazuje na potrzebę działań profilaktycznych i wsparcia usług zdrowotnych szczególnie dla osób starszych.

e) Struktura wyznaniowa

- Nie ma oficjalnych, aktualnych danych statystycznych o strukturze wyznaniowej mieszkańców gminy w źródłach GUS.
- Historycznie gmina oraz miasto mają tradycyjnie dominującą społeczność Kościoła rzymskokatolickiego, z obecnością mniejszych wspólnot jak Świadkowie Jehowy czy Kościół Zielonoświątkowy, co potwierdza lokalna dokumentacja historyczna i encyklopedyczna.

Wnioski:

Choć brak danych statystycznych z NSP dot. wyznania w gminie (często zbierane są tylko w narodowych spisach), kontekst historyczny wskazuje na przewagę katolicyzmu i obecność innych wspólnot, co może wpływać na lokalne potrzeby wsparcia społeczno-kulturowego.

Podsumowanie kluczowych wniosków¹⁵

Demografia

Gmina ma ok. 31,8 tys. mieszkańców z przewagą kobiet i znaczącym udziałem osób starszych.

Struktura wiekowa

Wysoki udział osób poprodukcyjnych wskazuje na potrzeby usług zdrowotnych oraz społecznych wspierających seniorów.

Rodziny

Dominują małżeństwa, ale ujemny przyrost naturalny może prowadzić do zmniejszenia liczby rodzin z dziećmi w przyszłości.

Sytuacja ekonomiczna

Lokalna przedsiębiorczość jest widoczna, ale brak pełnych danych o bezrobociu

¹⁵ Polska w liczbach.

sugeruje potrzebę pogłębionej analizy.

Zdrowie

Wysoka śmiertelność z powodu chorób układu krążenia i nowotworów podkreśla konieczność profilaktyki i opieki zdrowotnej.

Wyznania

Brak nowszych danych statystycznych, ale lokalna tradycja wskazuje na dominację katolicyzmu.

Analiza dotycząca edukacji w Gminie Krzeszowice

Struktura placówek edukacyjnych

Gmina Krzeszowice realizuje zadania oświatowe jako organ prowadzący placówki edukacyjne zgodnie z Prawem oświatowym. Do najważniejszych należy:

- 12 szkół podstawowych,
- 3 przedszkola samorządowe (oraz oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych),
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Szkoły ponadpodstawowe (prowadzone przez Powiat Krakowski),
- Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia,
- Laboratorium Edukacyjno-Badawcze AGH.

Ponadto w gminie funkcjonują także inne placówki, np. Szkoła Podstawowa w Rudnie prowadzona przez organizację pozarządową.

Dane liczbowe o uczniach – rok szkolny 2024/2025

Łączna liczba uczniów we wszystkich szkołach podstawowych przekracza **2 800–2 900 osób** (szacunek wg danych archiwalnych, ostatnia pełna statystyka z 2020 r.

Edukacja a wiek potencjalnej nauki

Według danych GUS na koniec 2024 r.:

- **7 101 mieszkańców gminy** znajduje się w wieku potencjalnej nauki (3–24 lata).
- W tej grupie:

- **27,7 %** to dzieci w wieku **7–12 lat** (szkoła podstawowa),
- **15,3 %** w wieku **13–15 lat**,
- **18,3 %** w wieku **16–18 lat** (szkoły ponadpodstawowe),
- **20,1 %** w wieku **19–24 lata** (edukacja wyższa lub inne formy kształcenia).

Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych wynosi **ok. 96,1%** – co oznacza, że niemal wszyscy mieszkańcy w wieku szkolnym uczęszczają do szkół podstawowych.

Skolnictwo ponadpodstawowe¹⁶

W Gminie Krzeszowice funkcjonują szkoły ponadpodstawowe z następującymi statystykami (stan na koniec 2024 r.):

- Liceum ogólnokształcące: 13 oddziałów, 346 uczniów (182 dziewczynki, 164 chłopców); 62 absolwentów w 2024 r.
- Technikum: 11 oddziałów, 240 uczniów (81 dziewcząt, 159 chłopców); 43 absolwentów.
- Branżowa szkoła I stopnia: 7 oddziałów, 158 uczniów (53 dziewczynki, 105 chłopców).

Widać tu tendencję stabilizacji liczby uczniów technikum i liceum w porównaniu z wcześniejszymi latami (np. 2008 r.).

Wykształcenie mieszkańców (dane ogólne)

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy (stan na koniec 2024 r.) przedstawia się następująco¹⁷:

- Wyższe: 26,5%
- Policealne: 3,0%
- Średnie ogólnokształcące: 10,9%
- Średnie zawodowe: 19,3%
- Zasadnicze zawodowe: 23,2%
- Podstawowe ukończone: 10,8%
- Edukacja poniżej podstawowego poziomu: 3,3%

Struktura ta jest zbliżona do średniej wojewódzkiej i ogólnopolskiej.

Gmina zapewnia również wsparcie materialne dla uczniów, np. pomoc materialną

¹⁶ Polska w liczbach.

¹⁷ Tamże.

i działania związane z dostępem do edukacji oraz zajęć specjalistycznych.

Wnioski kluczowe

- Gmina dysponuje rozwiniętą siecią placówek edukacyjnych, obejmującą edukację od przedszkola po szkoły ponadpodstawowe¹⁸.
- Liczba uczniów w szkołach podstawowych jest znacząca i wymaga odpowiedniego planowania – zarówno lokalizacji placówek, jak i polityki kadrowej¹⁹.
- Wysoki współczynnik skolaryzacji wskazuje na dobrą dostępność edukacji podstawowej²⁰.
- Struktura wykształcenia dorosłych mieszkańców sugeruje potrzebę wspierania ścieżek kształcenia zawodowego i kontynuowania edukacji wyższej młodzieży²¹.
- W kontekście GOPS, dane te mogą wspierać programy:
 - ✓ pomocy materialnej dla uczniów,
 - ✓ działań edukacyjnych dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem,
 - ✓ wsparcia rodzin w dostępie do edukacji.

Dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) w Krzeszowicach za rok 2024 zostało podsumowane i przeanalizowane przez Radę Miejską podczas sesji w maju 2025 roku.

Kluczowe dane z działalności za 2024 rok:

- **Wsparcie dla uchodźców:** GOPS przyznał świadczenia rodzinne dla 75 rodzin z Ukrainy, z czego 44 rodziny (78 dzieci) otrzymały zasiłki rodzinne wraz z dodatkami.
- **Programy społeczne:** Ośrodek realizował m.in. program „Senior+” (prowadzenie Klubu Seniora) z planowanym budżetem 28 000 zł oraz programy asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej i opieki wytchnieniowej.
- **Finanse gminy:** Wydatki gminy na jednego mieszkańca w 2024 roku wyniosły **7 148,86 zł**. Łączne wydatki budżetowe gminy Krzeszowice zamknęły się w kwocie ok. 221,5 mln zł.

¹⁸ Gmina Krzeszowice.

¹⁹ magazynkrzeszowicki.pl.

²⁰ Polska w liczbach.

²¹ Tamże.

Najważniejsze dane dotyczące działań GOPS w 2024 roku obejmują:

1. Wsparcie finansowe i programy celowe

- **Opieka wytchnieniowa:** Ośrodek pozyskał 132 000 zł z Funduszu Solidarnościowego na realizację edycji 2024 tego programu.
- **Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej:** Realizacja programu wspierającego osoby z niepełnosprawnościami.
- **Program "Senior +":** Prowadzenie Klubu Seniora z planowanym budżetem minimalnym 28 000 zł na rok 2024.
- **Pomoc dla obywateli Ukrainy:** W ramach świadczeń rodzinnych wsparcie otrzymało 75 rodzin (w tym 78 dzieci), na co wypłacono łącznie 1002 świadczenia.

2. Pomoc specjalistyczna

- **Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie:** GOPS udzielił pomocy psychologicznej, prawnej i rodzinnej dla 111 rodzin w 2024 roku.
- **Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS):** Prowadzenie placówki dla 35 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zapewnienie dowozu uczestników z terenu gminy.

3. Zmiany w realizacji świadczeń

- **Świadczenie wychowawcze (800+):** Od stycznia 2024 roku obsługę tego świadczenia przejął ZUS. GOPS Krzeszowice realizował jedynie wypłaty świadczeń przyznanych wcześniej przez jednostkę.

Główne powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Krzeszowice w 2024 roku, opracowane na podstawie Raportu o stanie Gminy za rok 2024 oraz danych operacyjnych GOPS

Powód przyznania pomocy	Charakterystyka działań w 2024 roku
Długotrwała lub ciężka choroba	Dominująca przyczyna ubiegania się o zasiłki okresowe i celowe.
Niepełnosprawność	Realizacja programów „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (budżet ponad 700 tys. zł) oraz opieki wytchnieniowej.

Ubóstwo	Podstawowe kryterium przyznawania zasiłków stałych i okresowych dla osób o niskich dochodach.
Wsparcie dla uchodźców	Pomoc dla 75 rodzin z Ukrainy, w tym wypłata zasiłków rodzinnych dla 78 dzieci.
Problemy opiekuńczo-wychowawcze	Wsparcie psychologiczne i prawne dla 111 rodzin w ramach Punktu Pomocy Dziecku i Rodzinie.
Bezrobocie	Przyczyna kwalifikująca do zasiłków okresowych, często występująca z innymi problemami społecznymi.
Potrzeba ochrony macierzyństwa	Pomoc dla rodzin wielodzietnych oraz wsparcie w formie zasiłków rodzinnych i dodatków.
Starość i samotność	Prowadzenie Klubu Senior+ (budżet ok. 28 000 zł) oraz opłacanie pobytu w Domach Pomocy Społecznej dla nowych 10 osób w 2024 r..

W 2024 roku istotnym elementem wsparcia był również **dodatek osłonowy**, o który mieszkańcy mogli wnioskować bezpośrednio w GOPS Krzeszowice. Szczegółowe statystyki liczbowe dla każdej kategorii publikowane są w rocznym sprawozdaniu merytorycznym na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Krzeszowice.

Formy wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych realizowanych w Gminie Krzeszowice w 2024 roku

1. Klub „Senior+” – wsparcie osób starszych

W 2024 roku Gmina Krzeszowice realizowała zadanie publiczne pod nazwą „Prowadzenie Klubu Senior+”. Celem Klubu jest wsparcie osób w wieku 60+ poprzez prowadzenie ośrodka aktywności i integracji społecznej. Klub ma charakter środowiskowy i służy m.in.:

- przeciwdziałaniu izolacji społecznej seniorów,
- poprawie jakości życia,
- rozwijaniu aktywności społecznej i samopomocowej. [ngo.pl](https://www.ngo.pl)

Klub zapewniał ok. 30 miejsc uczestnikom mieszkańcom Gminy w 2024 r., w formie działań społecznych, integracyjnych i opiekuńczych.

2. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – wsparcie codzienne²²

GOPS Krzeszowice pozyskał środki w wysokości **703 342,36 zł** na realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w 2024 roku.

Program jest adresowany do osób z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu

²² GOPS Krzeszowice.

niepełnosprawności (lub równoważnym), które potrzebują wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu społecznym.

- usługi asystenta mogą być świadczone 7 dni w tygodniu,
- maksymalnie do 12 godzin dziennie,
- liczba godzin wsparcia zależy od stopnia niepełnosprawności (np. do 408 godzin dla osób z niepełnosprawnością sprzężoną).

3. „Opieka wytchnieniowa” – wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych

GOPS Krzeszowice w 2024 roku pozyskał dofinansowanie **134 640 zł** na realizację programu **„Opieka wytchnieniowa – edycja 2024”**.

Celem programu było odciążenie opiekunów rodzinnych osób niepełnosprawnych (w tym dzieci i osób dorosłych z orzeczeniem), poprzez:

- tymczasową pomoc w opiece nad osobą niepełnosprawną,
- możliwość regeneracji sił opiekunów,
- zapewnienie krótkotrwałego zastępstwa w codziennych obowiązkach.

Usługi te były realizowane **w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej**, w wymiarze określonym przez program i potrzeby opiekuna.

4. Świadczenia opiekuńcze – pomoc finansowa

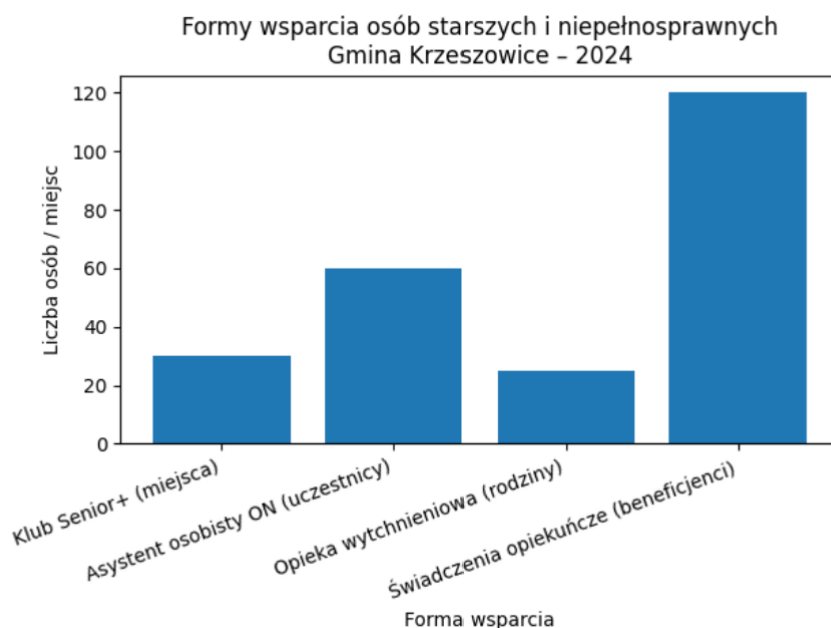
GOPS realizował również **świadczenia opiekuńcze** (w tym świadczenie pielęgnacyjne) dla opiekunów osób niepełnosprawnych – finansowane z budżetu państwa w ramach systemu świadczeń rodzinnych.

Świadczenia tego typu stanowią ważny element wsparcia finansowego dla opiekunów i ich rodzin.

Podsumowanie wsparcia w 2024 roku dla seniorów i osób z niepełnosprawnością – Gmina Krzeszowice

Rodzaj wsparcia	Zakres w 2024 r.	Źródło finansowania
Klub Senior+	Integracja społeczna i aktywność seniorów (30 miejsc)	środki gminne / dotacja
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	Usługi asystenckie – nawet do 408 h/uczestnika	Fundusz Solidarnościowy (703 342,36 zł)

Rodzaj wsparcia	Zakres w 2024 r.	Źródło finansowania
Opieka wytchnieniowa	Usługi dla opiekunów – odciążenie w opiece	Fundusz Solidarnościowy (134 640 zł)
Świadczenia opiekuńcze	Świadczenia pielęgnacyjne	budżet państwa

Wnioski

- ✚ **Wsparcie osób starszych** koncentruje się nie tylko na zaspokojeniu podstawowych potrzeb, ale również na integracji społecznej i aktywizacji, co ma duże znaczenie dla jakości życia seniorów.
- ✚ **Programy asystenckie i opieki wytchnieniowej** są kluczowymi instrumentami wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, pozwalając na poprawę samodzielności i odciążenie opiekunów.
- ✚ **Świadczenia opiekuńcze finansowe** stanowią ważny element zabezpieczenia dochodowego opiekunów, wpływając na stabilizację sytuacji materialnej rodzin.

Kluczowe zasoby instytucjonalne Gminy Krzeszowice

Kategoria zasobu	Instytucje / podmioty
Administracja samorządowa	Urząd Miejski w Krzeszowicach (Burmistrz + referaty)

Kategoria zasobu	Instytucje / podmioty
Pomoc społeczna	GOPS Krzeszowice + Klub Integracji Społecznej
Pomoc prawna	Punkt bezpłatnej pomocy prawnej
Organizacje społeczne	Interwencyjny Zespół Pomocy Międzyludzkiej, UTW
Kultura i rekreacja	Centrum Kultury i Sportu
Komunalne usługi publiczne	Usługi Komunalne Krzeszowice Sp. z o.o.
NGO, OSP i granty lokalne	Sieć organizacji pozarządowych działających w gminie

Wnioski

- ✚ Gmina Krzeszowice ma **dobrze** rozwinięty system instytucjonalny pomocy społecznej, oparty na urzędowych i pozarządowych podmiotach.
- ✚ GOPS stanowi rdzeń działań pomocowych, ale jego efektywność zależy od współpracy z NGO i jednostkami edukacyjnymi.
- ✚ Organizacje społeczne wzmacniają potencjał wsparcia seniorów, rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej.
- ✚ Instytucje kultury i edukacji stanowią ważne zasoby przeciwdziałania izolacji społecznej.

Wsparcie rodzin w gminie Krzeszowice

Forma wsparcia	Opis i zakres
Praca socjalna z rodziną²³	Analiza sytuacji, wsparcie w funkcjonowaniu rodziny, poradnictwo.
Asystent rodziny²⁴	Pomoc w codziennych obowiązkach i opiece nad dziećmi.
Świadczenia rodzinne (500+/800+, alimenty, zasiłki)²⁵	Wsparcie finansowe dla rodzin z dziećmi.
Karta Dużej Rodziny²⁶	Ulgi i zniżki dla rodzin wielodzietnych.

²³ GOPS Krzeszowice.

²⁴ Tamże.

²⁵ bs-krzeszowice.pl.

²⁶ GOPS Krzeszowice.

Forma wsparcia	Opis i zakres
Pomoc żywnościowa i rzeczowa²⁷	Dodatkowe wsparcie rodzin o niskich dochodach.
Integracja społeczna (KIS)²⁸	Aktywizacja i wsparcie społeczno-zawodowe.
Współpraca instytucjonalna²⁹	Działania interdyscyplinarne z oświatą, zdrowiem i wymiarem sprawiedliwości.

Wnioski

- ✚ Wsparcie rodzin w Gminie Krzeszowice jest kompleksowe – obejmuje zarówno finansowe świadczenia rodzinne, jak i pracę socjalną oraz działania środowiskowe.
- ✚ Kluczowym narzędziem jest praca z rodziną i asystent rodziny, które pomagają nie tylko w rozwiązywaniu bieżących problemów, ale też wzmacniają kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.
- ✚ Dostępne są również programy i narzędzia specjalistyczne (np. pomoc żywnościowa, Karta Dużej Rodziny, integracja społeczna), które wzbogacają system wsparcia rodzinnego.

Kultura i rekreacja w Gminie Krzeszowice

Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach (CKiS)

Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach jest główną instytucją kultury i rekreacji na terenie gminy, integrującą działania kulturalne, edukacyjne, rekreacyjne i sportowe dla mieszkańców wszystkich grup wiekowych. Funkcjonuje od 2009 r. i swoją siedzibę ma w zabytkowym Pałacu Vauxhall.

Kultura i rekreacja w gminie Krzeszowice³⁰

Obszar	Zasoby / działania
Instytucje kultury	Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach – wydarzenia, warsztaty, zespoły artystyczne.
Sport i rekreacja	Zajęcia sportowe, lodowisko, boisko Orlik, imprezy sportowe.
Imprezy plenerowe	Majówka, koncerty, jarmarki, seanse filmowe, przeglądy artystyczne.
Miejsca i atrakcje	Pałac Vauxhall, spa historyczne, tereny rekreacyjne, szlaki piesze i rowerowe.

²⁷ Gmina Krzeszowice.

²⁸ MapujPomoc.pl.

²⁹ GOPS Krzeszowice.

³⁰ ckiskrzeszowice.pl; Velo Małopolska; odkryjkrzeszowice.pl.

Obszar	Zasoby / działania
Dodatkowe aktywności	Stajnia rekreacyjna, kluby sportowe, inicjatywy lokalne.

Wnioski

- ✚ CKiS pełni rolę centralną w integracji społecznej poprzez kulturę, edukację i sport, odpowiadając na potrzeby mieszkańców w każdym wieku.
- ✚ Wydarzenia plenerowe i działania własne gminy sprzyjają wzmocnieniu tożsamości lokalnej oraz są istotnym narzędziem animacji społecznej.
- ✚ Bogactwo zasobów historycznych i przyrodniczych daje duże możliwości rozwoju turystyki kulturowej i rekreacyjnej.

Badania sondażowe

Istotą badania było poznanie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród mieszkańców gminy Krzeszowice oraz przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne.

Badania przeprowadzono metodą ankietową CAVI. W wykorzystanej metodzie badań ilościowych wykorzystano sondaże kwestionariuszowe. Badaniem objęto grupę **190** mieszkańców z uwzględnieniem różnych grup społecznych, wiekowych zawodowych, a także ze względu na płeć oraz przedstawicieli jednostek organizacyjnych samorządu lokalnego, w tym świadczących usługi z zakresu pomocy społecznej czy placówki edukacyjne oraz NGO/PES świadczące usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy Krzeszowice.

Zastosowano ankietę:

- CAVI – ankietą przeprowadzona drogą internetową – **190 ankiet**

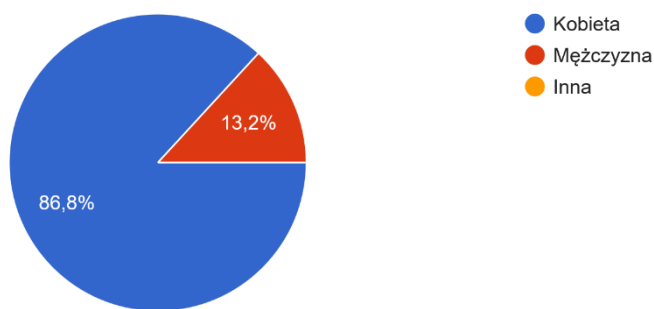
Kwestionariusz ankiety skierowany do osób dorosłych składający się z 18 pytań, w tym 1 pytanie otwarte, plus metryczka (6 pytań).

Charakterystyka społeczno-demograficzna badanej grupy

W badaniu wzięło udział 190 respondentów, z czego znaczną większość, bo 86,8%, stanowiły kobiety, natomiast mężczyźni stanowili 13,2% uczestników.

Wykres – Płeć respondentów

Płeć
190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

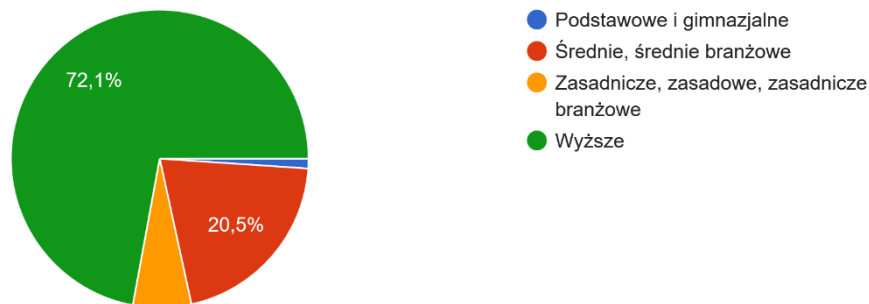
Najliczniejsze grupy respondentów to osoby w wieku: 46-60 lat (30,6%), 36-45 lat (28,7%), 26-35 lat (19,2%) oraz 18-25 lat (10,2%). Mniej liczną grupę stanowiły osoby powyżej 60 r.ż. Zauważyć można dość zróżnicowany wiek osób biorących udział w badaniu.

Najliczniejszą grupą badanych posiadała wykształcenie wyższe (72,1%) natomiast drugą co do wielkości grupą były osoby z wykształceniem średnim lub średnim branżowym (20,5%). Mniejszy odsetek stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub zasadniczym branżowym oraz podstawowym i gimnazjalnym.

Wykres 5 - Poziom wykształcenia badanych

Wykształcenie

190 odpowiedzi

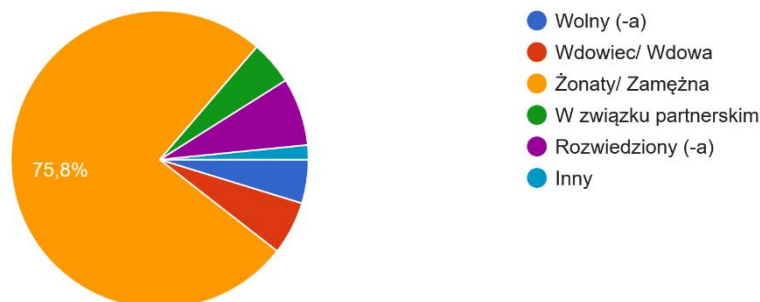
Źródło: badania własne.

Wśród badanych największa grupa to osoby będące w związku małżeńskim (75,8%). Osoby rozwiedzione – 7,4%, osoby owdowiałe 5,8%. Najmniejszą grupę stanowiły osoby wolne lub w innym związku. Zebrane dane pokazały, że większość ankietowanych żyje w stałych związkach formalnych.

Wykres – Stan cywilny badanych

Stan cywilny

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

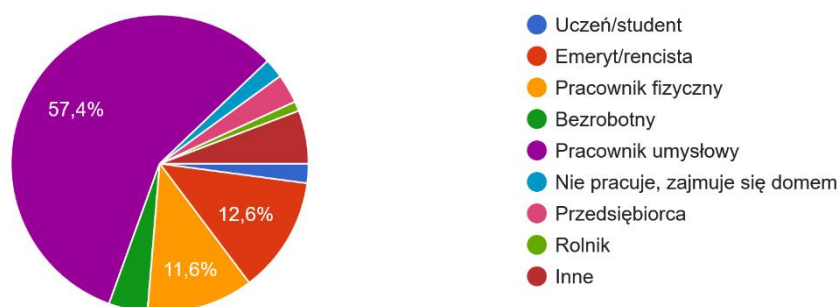
W badaniach wzięto pod uwagę również status zawodowy respondentów. Największą grupę stanowili pracownicy umysłowi (57,4%), kolejno emeryci/renciści (12,5% respondentów) oraz pracownicy fizyczni (11,6%). Warto zwrócić uwagę, iż przy stopie bezrobocia w gminie Krzeszowice wynoszącej (na koniec 2024 roku - ostatnio opublikowane dane GUS ujęte w statystyce „Gmina Krzeszowice w liczbach”) szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła około 4,3 % – ogółem dla Gminy Krzeszowice: 8,1 % – kobiety, 6,4 % – mężczyźni)

w badanej grupie pojawiło się 8 osób bezrobotnych (4,2% respondentów).

Wykres – Status zawodowy badanych

Status zawodowy

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Blisko połowa respondentów ocenia swoją sytuację finansową jako średnią (53,7%) oraz dobrą (30,5%). Niewielki odsetek (10%) deklaruje, że żyje skromnie i musi oszczędzać na co dzień. 5,8% respondentów ocenia swoją sytuację finansową jako bardzo dobrą. Natomiast nikt z badanych nie przyznaje, że nie wystarcza mu na podstawowe potrzeby. Sposób zarządzania finansami w gospodarstwie domowym wyznacza możliwości funkcjonowania w środowisku, a w związku tym również możliwości korzystania z usług społecznych – co znacząco wpływa na jakość życia.

Wykres – Sytuacja finansowa badanych

Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Ogólny obraz sytuacji społeczno-demograficznej respondentów (190 osób) wskazuje, iż zdecydowaną większość, bo ponad 85% stanowiły kobiety. Najlicniejsza grupa wiekowa to przedział 36-60 lat – blisko 60% respondentów. Głównie byli to pracownicy umysłowi (ponad 57%) z wyższym wykształceniem (ponad 72%). Blisko 76% osób pozostaje w związkach małżeńskich, a blisko 54% osób deklaruje swoją sytuację finansową jako średnią (starcza na co dzień, ale muszą oszczędzać).

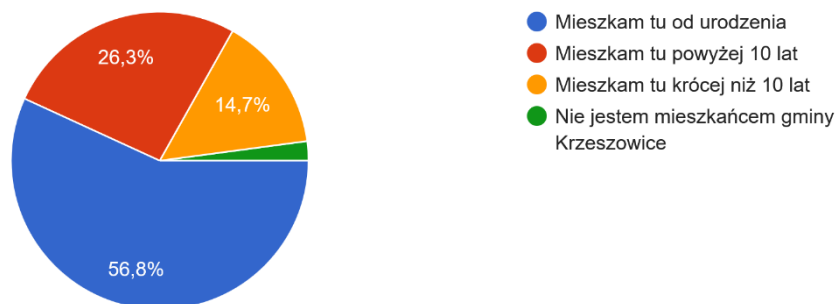
Informacje ogólne

Największą grupę badanych stanowiły osoby, które zamieszkują gminę Krzeszowice od urodzenia (blisko 57%), ponad 1/4 stanowiły osoby, które mieszkają w Krzeszowicach ponad 10 lat a blisko 15% mieszka tu krócej niż 10 lat.

Wykres – Zamieszkiwanie w Krzeszowicach

Jeśli tak, to od jak dawna zamieszkuje Pan(i) gminę Krzeszowice?

190 odpowiedzi

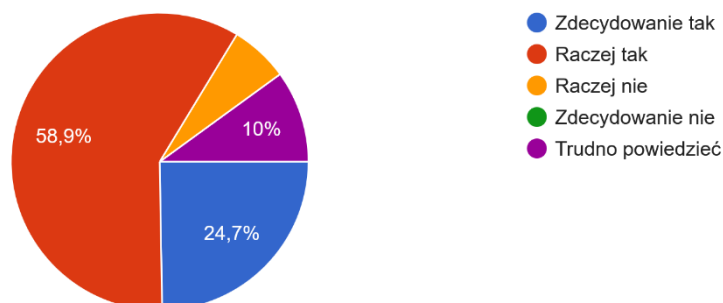
Źródło: badania własne.

Blisko 84% osób uważa, że Krzeszowice są dobrym miejscem do życia (zdecydowanie tak, raczej tak). Są zadowoleni i nie zamierzają zmieniać miejsca zamieszkania.

Wykres – Ocena Krzeszowic jako miejsca do życia

Czy uważa Pani/Pana, że gmina Krzeszowice jest dobrym miejscem do życia?

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Usługi społeczne

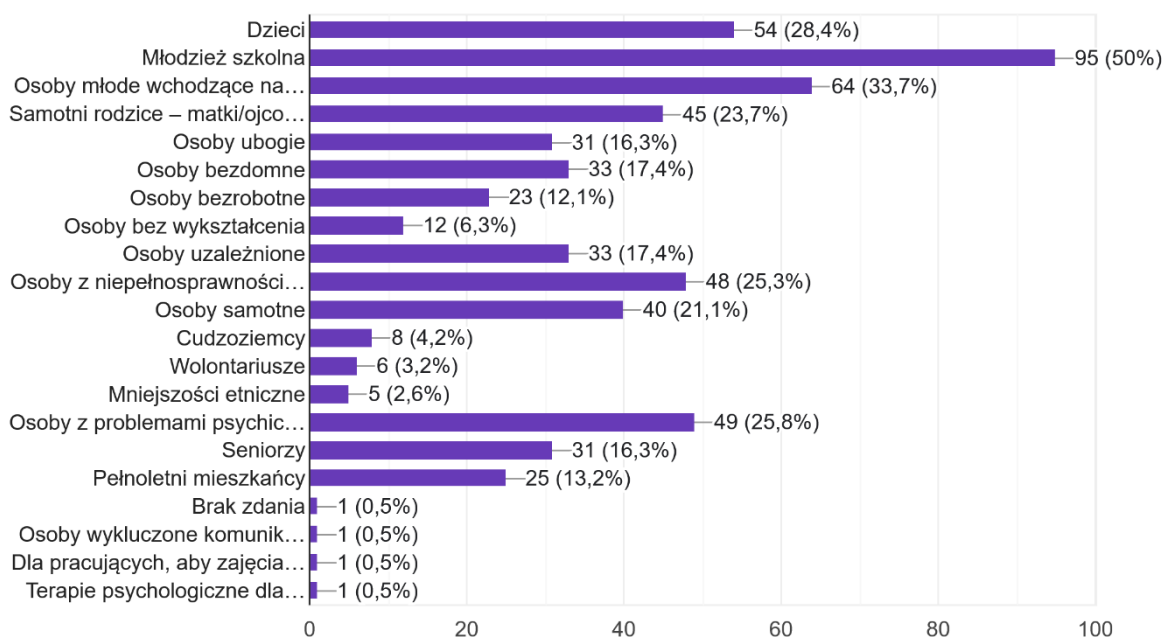
Wg. respondentów priorytetami w działalności powstającego Centrum Usług Społecznych w Krzeszowicach jest skierowanie oferty usług do następujących grup:

- Młodzież szkolna (50%)
- Osoby młode wchodzące na rynek pracy (33,7%)
- Dzieci (28,4%)
- Osoby z problemami psychicznymi (25,8%)
- Osoby z niepełnosprawnościami (25,3%)
- Samotni rodzice – matki/ojcowie (23,7%)

Wykres – Grupy dla których brakuje oferty w gminie Krzeszowice

Dla jakich grup społecznych w gminie brakuje oferty w szczególności? (proszę wskazać maks. 3 odpowiedzi)

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące grup społecznych, dla których w gminie brakowało oferty, respondenci najczęściej wskazywali **młodzież szkolną (50%)** oraz **osoby pracujące, zwłaszcza młode wchodzące na rynek pracy (33,7%)**.

Istotny odsetek odpowiedzi dotyczył również **dzieci (28,4%)**, **osób z problemami psychicznymi (25,8%)** oraz **osób z niepełnosprawnościami (25,3%)**. Wyniki sugerują, że potrzeby dotyczące wsparcia społecznego są największe wśród młodzieży oraz osób doświadczających trudności życiowych, takich jak niepełnosprawność, samotność czy problemy ekonomiczne.

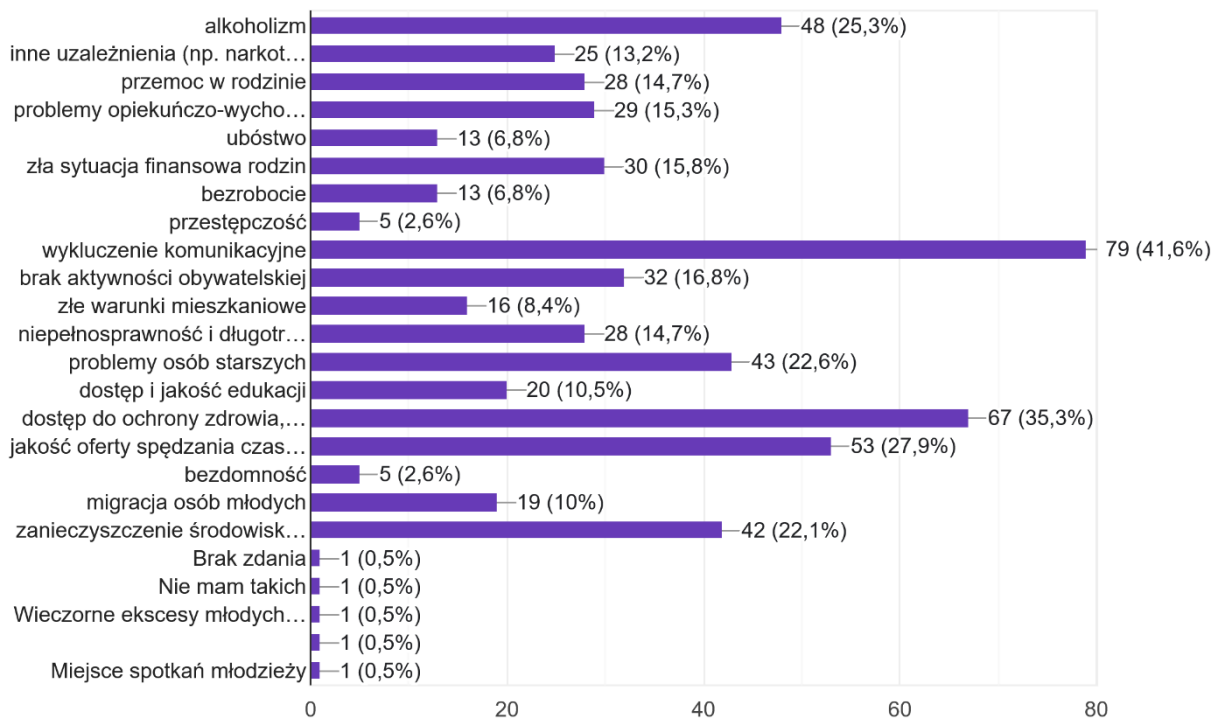
Na pytanie dotyczące najważniejszych problemów w gminie Krzeszowice respondenci najczęściej wskazywali na **wykluczenie komunikacyjne** (blisko 42%), które zostało uznane za kluczowy problem. Drugą najczęściej wymienianą kwestią był **dostęp do ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego**, który jako istotne wyzwanie postrzegało 35,3% uczestników badania, co mogło świadczyć o niedostatecznej liczbie placówek medycznych lub specjalistów. Na trzecim miejscu znalazła się **jakość oferty spędzania czasu wolnego**, wskazana przez blisko 28% respondentów.

Istotnym problemem według mieszkańców były również problemy **alkoholizmu** – wskazany przez 1/4 ankietowanych. Na liście problemów znalazły się również **problemy osób starszych oraz zanieczyszczenie środowiska i powietrza**, co pokrywa się z propozycjami respondentów w kwestii poszerzenia usług o ekologię i troskę o jakość powietrza. Wyniki badania wskazywały na szeroki wachlarz wyzwań, z którymi mierzyli się mieszkańcy gminy, od kwestii społecznych, przez ekonomiczne, aż po ekologiczne. Badanie pokazało, że mieszkańcy dostrzegali potrzebę wzmocnienia systemu wsparcia społecznego oraz rozwoju działań profilaktycznych w zakresie uzależnień.

Wykres – Najważniejsze problemy w gminie Krzeszowice wg. respondentów

Jakie problemy uważa Pan(i) za najważniejsze w gminie Krzeszowice? (proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Ankietowani, odpowiadając na pytanie o największe zapotrzebowanie na usługi skierowane do **rodzin** w gminie Krzeszowice, najczęściej wskazywali na **terapię dla dzieci i młodzieży**, co zaznaczyło ponad **60% badanych**. Wynik ten sugerował, że w gminie istniała duża potrzeba wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla młodych mieszkańców, co mogło wynikać m.in. z trudności emocjonalnych i społecznych w tej grupie wiekowej. Drugim najczęściej wybieranym aspektem było **psychoterapia dla dorosłych (40,5%)**.

Podobnie **dostęp do prawnika, usługi doradcze w formie mobilnej np. prawnik, psycholog, pedagog, pracownik socjalny oraz poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego** były kluczową kwestią dla ponad **30%** respondentów w każdej kategorii, co wskazywało na zapotrzebowanie na fachowe doradztwo prawne dla rodzin w różnych

aspektach życia codziennego. To pokazuje również, że mieszkańcy odczuwali brak atrakcyjnych form aktywności rekreacyjnych i integracyjnych dla rodzin.

Na kolejnych miejscach znalazły się **wsparcie specjalistyczne dla dzieci** np. pedagogiczne, logopedyczne, psychologiczne (29,5%), **zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy** (28,9%), **tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych** (27,9%) oraz **poradnictwo dla rodzin w zakresie opiekuńczym i wychowawczym** (27,9%). Te wyniki pokazywały, że zarówno dzieci, jak i dorośli potrzebowali profesjonalnego wsparcia psychologicznego i doradztwa, ale także że mobilna forma świadczenia takich usług mogła zwiększyć ich dostępność.

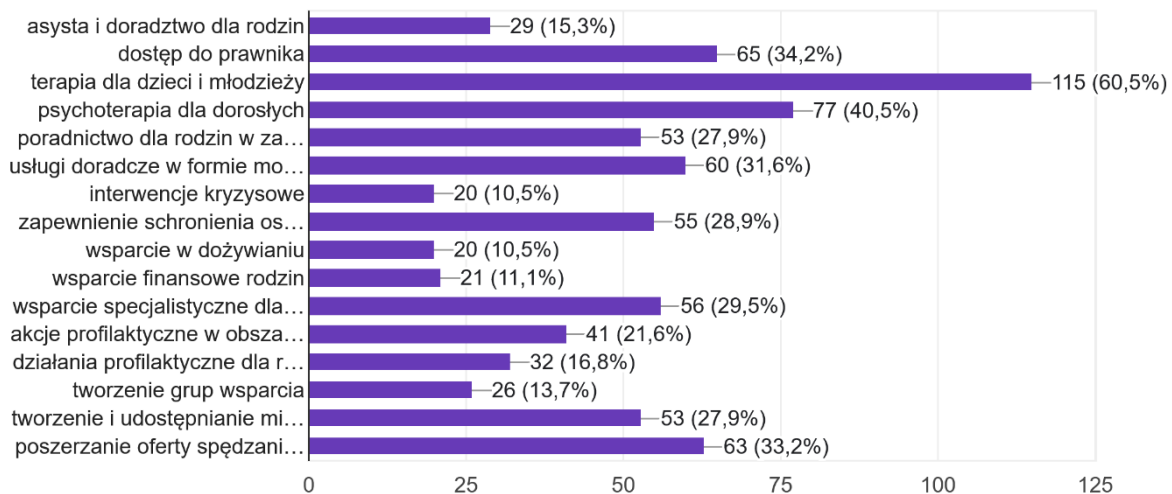
Wyniki te wskazywały na wyraźną potrzebę rozszerzenia pomocy dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej oraz dla dzieci wymagających opieki specjalistycznej, np. logopedów czy pedagogów.

Mniejszym, ale nadal zauważalnym zapotrzebowaniem cieszyły się akcje profilaktyczne w obszarze zdrowia, działania profilaktyczne oraz asysta i doradztwo rodzin. To wskazywało na konieczność dalszego rozwoju wsparcia dla rodzin w kryzysie oraz zwiększenia świadomości zdrowotnej wśród mieszkańców.

Wykres – najważniejsze usługi skierowane do rodzin w gminie Krzeszowice wg. respondentów

Na które z wymienionych poniżej usług dedykowanych RODZINOM jest największe zapotrzebowanie w gminie Krzeszowice? (proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

W odpowiedziach na pytanie dotyczące największego zapotrzebowania na **usługi dedykowane osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami** w gminie Krzeszowice respondenci najczęściej wskazywali na konieczność **zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych**, co zaznaczyło 56,3% uczestników badania. Duże zapotrzebowanie odnotowano także w zakresie **dostępu do ośrodków wsparcia dziennego** (44,7%), **wsparcie w codziennych czynnościach**, takich jak sprzątanie czy zakupy (41,6%) oraz **potrzeba wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego** była istotnym problemem dla 40% respondentów.

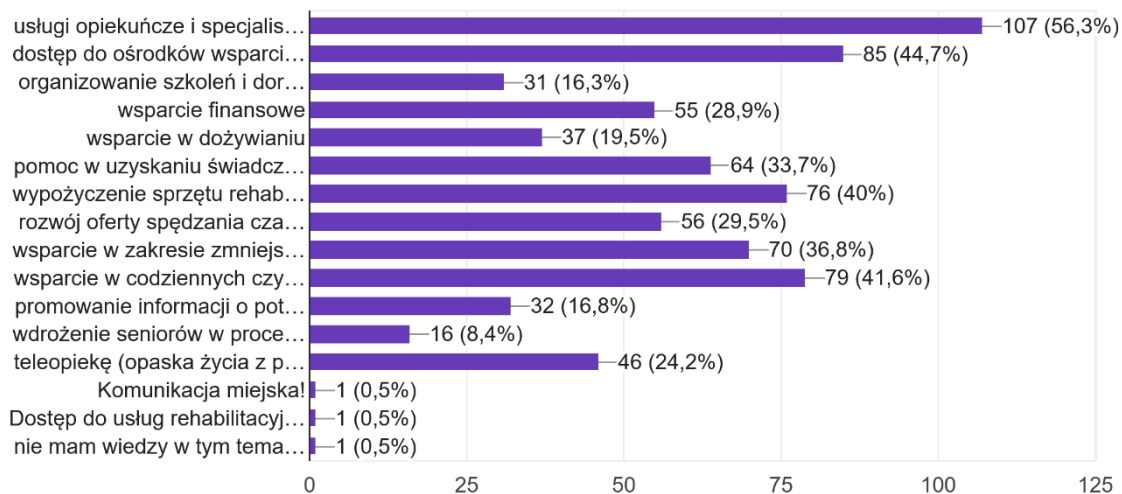
Respondenci wskazali również na **wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym** (36,8%) oraz **pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością** dla 33,7% respondentów.

Znacząca liczba osób uznała również, że istotnym obszarem wymagającym poprawy był **rozwój oferty spędzania czasu wolnego** (29,5%), **wsparcie finansowe** (28,9%) oraz **teleopieka** (opaska życia z przyciskiem SOS, e-konsultacje, e-rehabilitacja itp.), którą wskazało 24,2% badanych.

Wykres – najważniejsze usługi skierowane do osób starszych i z niepełnosprawnościami w gminie Krzeszowice wg. respondentów

Na które z wymienionych poniżej usług przeznaczonych dla OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI jest największe zapotrzebowanie? (proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

190 odpowiedzi

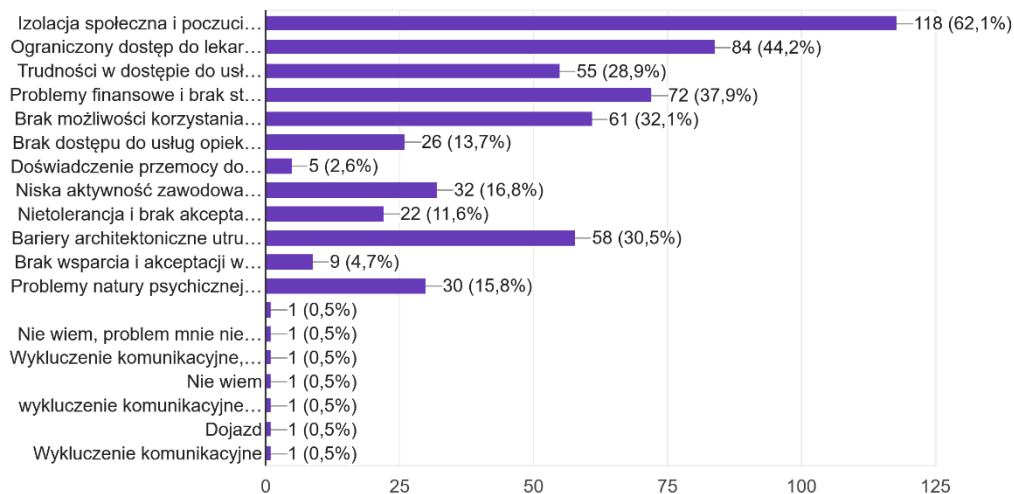
Źródło: badania własne.

Najczęściej wymienianym problemem jest izolacja społeczna, co wskazuje na potrzebę działań integracyjnych i aktywizujących seniorów i osoby z niepełnosprawnością. Kolejne są problemy zdrowotne i finansowe, które są ze sobą często powiązane.

Wykres – najważniejsze usługi skierowane do osób starszych i z niepełnosprawnościami w gminie Krzeszowice wg. respondentów

Jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnością mieszkające na terenie gminy Krzeszowice? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi).

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Problemy te są wskazywane rzadziej, ale ich obecność podkreśla potrzebę wsparcia psychologicznego, społecznego oraz przeciwdziałania wykluczeniu i przemocy.

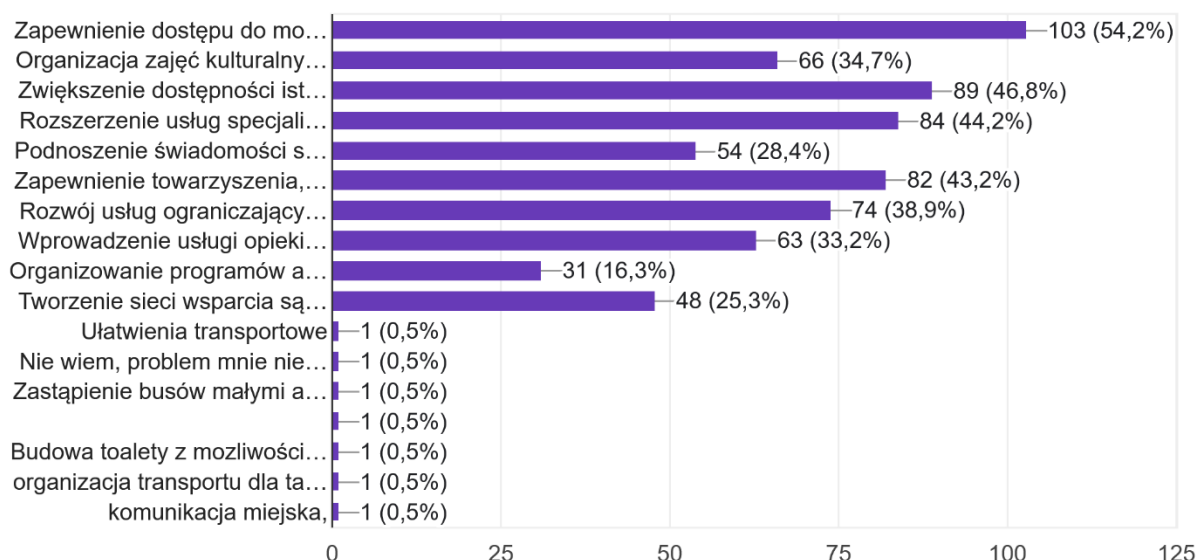
Wnioski

1. Izolacja społeczna i osamotnienie jest głównym problemem osób starszych i niepełnosprawnych w gminie – należy zwiększać ofertę klubów seniora, aktywności społecznych i wsparcia sąsiedzkiego.
2. Dostęp do usług medycznych i transportowych wymaga poprawy – programy transportu lokalnego i telemedycyny mogą łagodzić bariery.
3. Problemy finansowe i brak stabilności materialnej wskazują na potrzebę dalszego wsparcia finansowego i poradnictwa socjalnego.
4. Bariery architektoniczne – konieczne działania w zakresie dostępności przestrzeni publicznej i budynków użyteczności publicznej.
5. Wsparcie psychiczne i społeczne – choć wskazywane rzadziej, wymaga uwzględnienia w polityce senioralnej i wsparciu osób z niepełnosprawnością.

Wykres – Rozwiązania i usługi ułatwiające osobom starszym i z niepełnosprawnościami codzienne funkcjonowanie w gminie Krzeszowice wg. respondentów

Jakie rozwiązania i usługi mogłyby ułatwić osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnością, a także ich rodzinom, codzienne funkcjonowanie i...m? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 5 odpowiedzi):

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Badanie obejmowało również wskazanie rozwiązań i usług, które mogłyby najbardziej ułatwić codzienne funkcjonowanie **osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami oraz ich rodzinom.**

Najważniejsze wnioski

1. Największą potrzebą jest zapewnienie dostępu do mieszkań / infrastruktury mieszkaniowej dostosowanej do potrzeb – wskazało to 103 respondentów (54,2%). To wyraźnie najczęściej wybierana opcja.
2. Bardzo wysoko znalazły się także:
 - Zwiększenie dostępności instytucji i przestrzeni publicznej – 89 osób (46,8%)
 - Rozszerzenie usług specjalistycznych (np. rehabilitacja, wsparcie zdrowotne) – 84 osoby (44,2%)
 - Zapewnienie towarzyszenia i wsparcia w codziennych czynnościach – 82 osoby (43,2%)
3. Istotne, choć nieco rzadziej wskazywane potrzeby to:
 - Rozwój usług ograniczających samotność i wykluczenie – 74 osoby (38,9%)
 - Organizacja zajęć kulturalnych i integracyjnych – 66 osób (34,7%)
 - Wprowadzenie usług opiekuńczych – 63 osoby (33,2%)
4. Podnoszenie świadomości społecznej na temat potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami wskazało 54 respondentów (28,4%).
5. Tworzenie sieci wsparcia sąsiedzkiego uznało za ważne 48 osób (25,3%).
6. Najrzadziej wybierane były:
 - Programy aktywizujące – 31 osób (16,3%)
 - Pojedyncze odpowiedzi (po 0,5%) dotyczące m.in. transportu, komunikacji miejskiej czy infrastruktury sanitarnej – miały one charakter marginalny.

Podsumowanie

Respondenci najczęściej wskazują na konkretne, praktyczne potrzeby: mieszkalnictwo, dostępność przestrzeni, specjalistyczne i opiekuńcze usługi oraz codzienne wsparcie. Działania „miękkie” (kampanie świadomościowe, aktywizacja) są ważne, ale postrzegane jako drugorzędne wobec podstawowych warunków życia i opieki.

Największe zapotrzebowanie na **usługi dedykowane młodzieży** w gminie Krzeszowice respondenci najczęściej wskazywali na konieczność **profilaktyki uzależnień**, w tym

uzależnień od komputera i Internetu (71,6%), jak również przygotowania atrakcyjnej i adekwatnej do potrzeb **oferty spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież** (55,3%).

Kolejno respondenci wskazali również na **poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne** (54,2%) oraz **działania informacyjne w zakresie możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych** (np. przemoc w rodzinie) (52,6%). Istotnym okazał się również **rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej** np. kursy, szkolenia, warsztaty (44,7%), **udostępnianie przestrzeni na spotkania dzieci i młodzieży** np. klub czy świetlica dla dzieci, klub młodzieżowy (43,7%) czy **psychoterapia** (42,6%).

Nieco mniejszym, choć wciąż znaczącym zainteresowaniem cieszyło się **doradztwo i wsparcie w zakresie realizacji własnych inicjatyw ze strony młodzieży** (18,4%), **profilaktyka chorób** na którą wskazało 14,7% respondentów. Mamy tu również na myśli profilaktykę w zakresie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego, czyli zagrożeń, na które szczególnie młodzież jest dzisiaj narażona i z którymi się boryka.

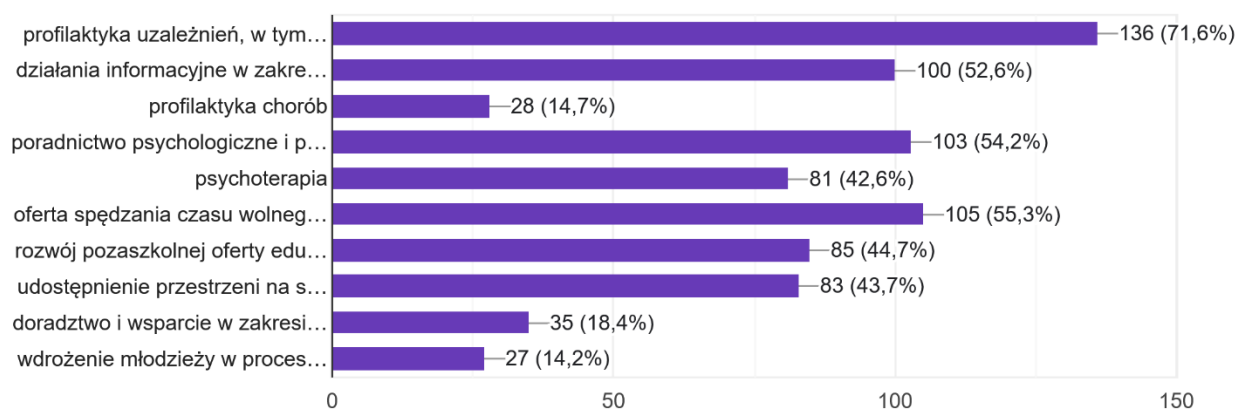
Wśród odpowiedzi znalazło się także **wdrożenie młodzieży w procesy decyzyjne w mieście** np. Młodzieżowa Rada Miasta (25,4%). Wskazuje to na istotę „usłyszenia” głosu młodego pokolenia i włączenia ich w działania na rzecz środowiska młodzieżowego, jako grupy eksperckiej w tym temacie.

Troska o młodzież została szczególnie zauważona przez respondentów całego badania w zakresie diagnozy potrzeb i potencjału gminy Krzeszowice. Grupa ta została wskazana jako priorytetowa w zakresie realizacji usług, a tym samym najbardziej dotychczas pominięta.

Wykres – najważniejsze usługi skierowane do młodzieży w gminie Krzeszowice wg. respondentów

Na które z wymienionych poniżej usług przeznaczonych dla MŁODZIEŻY jest największe zapotrzebowanie w gminie Krzeszowice? (proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

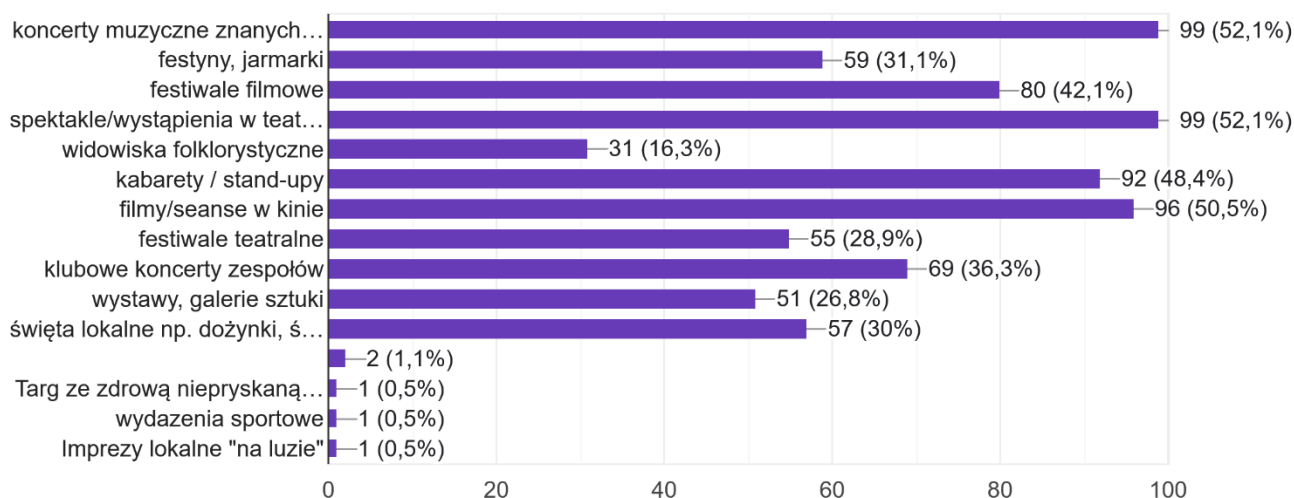
Respondenci wskazali dość duże zainteresowanie wydarzeniami/imprezami kulturalnymi w gminie. Szczególnie w obszarze zainteresowania są:

- Koncerty muzyczne znanych gwiazd (52,1%),
- Spektakle, wystąpienia w teatrze (52,1%),
- Filmy, seanse w kinie (50,5%),
- Kabarety / stand-upy (48,4%),
- Festiwale filmowe (42,1%),
- Klubowe koncerty zespołów (36,3%),
- Festyny, jarmarki (31,1%),
- Święta lokalne np. dożynki, święto chleba (30%).

Wykres - zapotrzebowanie na wydarzenia/imprezy kulturalne w gminie Krzeszowice wg. respondentów

Proszę określić, w jakiego typu wydarzeniach/imprezach kulturalnych najchętniej brał(a)by Pan(i) udział? (można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Najczęściej wskazywaną formą integracji są warsztaty tematyczne dostosowane do różnych grup – wybrało je **87 osób (45,8%)**. Oznacza to duże zapotrzebowanie na aktywne, praktyczne formy spotkań.

Równie popularne są **pikniki i festyny plenerowe** – **85 respondentów (44,7%)**, co pokazuje, że mieszkańcy cenią otwarte, ogólnodostępne wydarzenia sprzyjające integracji społecznej.

Wysokie poparcie uzyskały także:

- wydarzenia sportowe – 65 osób (34,2%),
- programy aktywizacyjne – 63 osoby (33,2%),
- spotkania tematyczne z udziałem różnych grup – 62 osoby (32,6%),
- spotkania informacyjno-profilaktyczne – 59 osób (31,1%).

Mniej respondentów wskazało na:

- lokalne jarmarki – 49 osób (25,8%),
- obchody świąt lokalnych – 47 osób (24,7%).

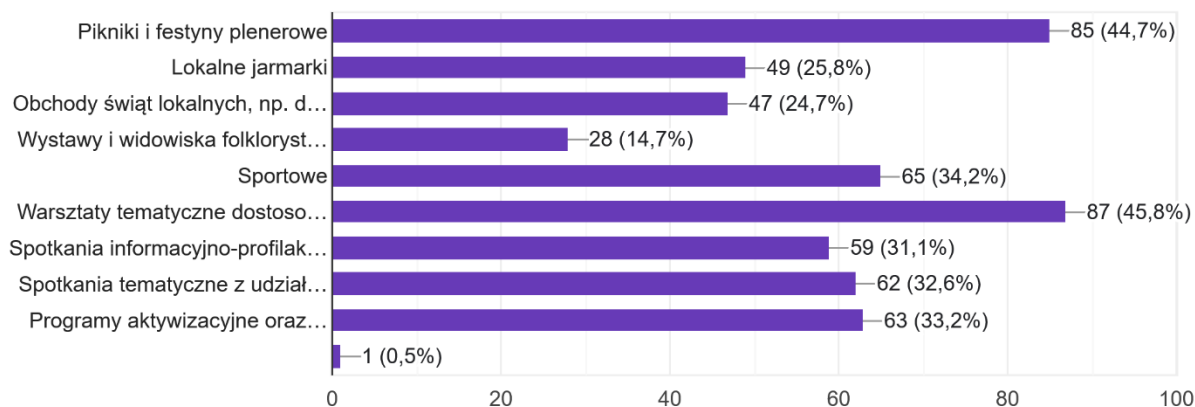
Najrzadziej wybieraną formą były wystawy i widowiska folklorystyczne – 28 osób (14,7%), co sugeruje mniejsze zainteresowanie tradycyjnymi formami kultury w kontekście integracji. Pojedyncza odpowiedź (0,5%) miała charakter marginalny.

Respondenci preferują aktywne, angażujące i dostępne dla różnych grup działania integracyjne, takie jak warsztaty, festyny czy wydarzenia sportowe. Tradycyjne formy integracji, jak folklor czy oficjalne obchody, są postrzegane jako mniej atrakcyjne. Wyniki wskazują, że planując działania integracyjne w gminie Krzeszowice, warto skupić się na praktycznych i wspólnotowych formach aktywności.

Wykres - Jakie działania integracyjne powinny być organizowane na terenie gminy Krzeszowice?

1. Jakie działania integracyjne powinny być organizowane na terenie gminy Krzeszowice? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

190 odpowiedzi

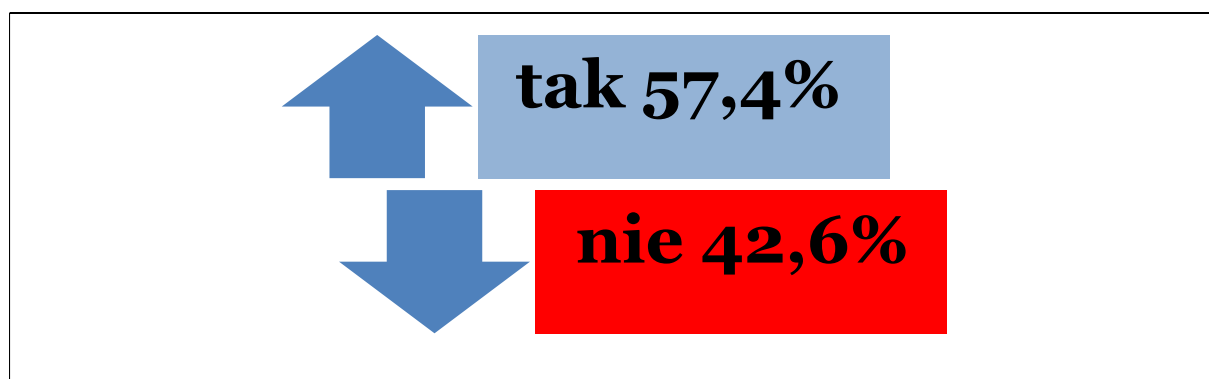

Źródło: badania własne.

Dostępność Usług Społecznych

Ponad blisko 43% respondentów niestety deklarowała, że w razie potrzeby nie wiedziałaby, gdzie szukać wsparcia w zakresie usług społecznych, a 57,4% posiada taką wiedzę. Wynik ten sugeruje potrzebę zwiększenia działań informacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia, aby zapewnić skuteczniejszy dostęp do usług społecznych dla wszystkich mieszkańców gminy.

Wykres – W sytuacji konieczności skorzystania z usług społecznych czy wiedział(a)by Pan(i) gdzie udać się po wsparcie (niefinansowe)?

Źródło: badania własne.

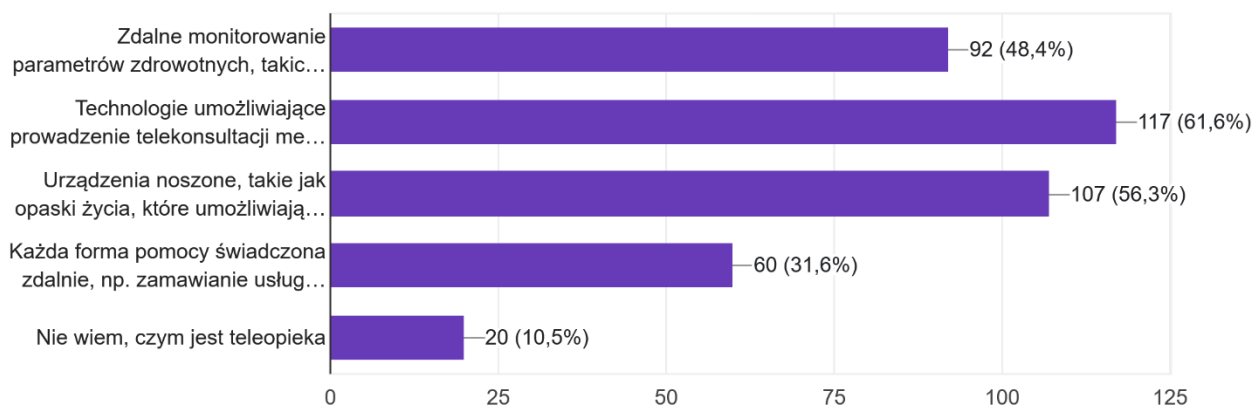
Badani w większości kojarzą **pojęcie teleopieki** z technologiami umożliwiającymi prowadzenie telekonsultacji medycznych z lekarzem lub pielęgniarzką bez wychodzenia z domu (61,6%) oraz z urządzeniami noszonymi, takimi jak opaski życia, które umożliwiają stały monitoring zdrowia i alarmowanie opiekunów w razie potrzeby (56,3%) oraz ze zdalnym monitorowaniem parametrów zdrowotnych (48,4%).

Jednak nadal pewna część badanych mieszkańców (10,5%) przyznała, że nie wie, czym jest teleopieka. Oznacza to, że mimo rosnącej świadomości w tym zakresie, istnieje potrzeba dalszej edukacji społecznej na temat teleopieki i jej możliwości.

Wykres 23 – Teleopieka wg. respondentów

Jak rozumie Pan(i) pojęcie teleopieki? (proszę zaznaczyć maks. 3 odpowiedzi)

190 odpowiedzi

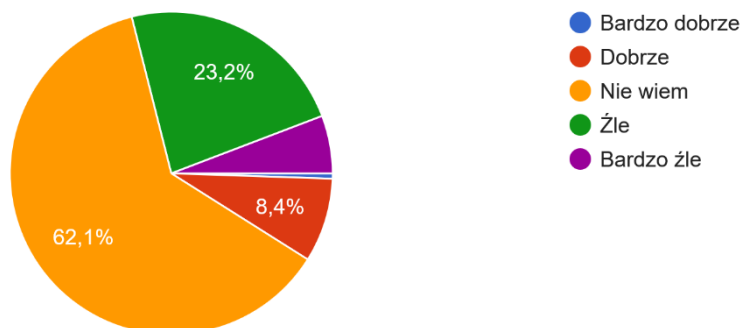
Źródło: badania własne.

Wyniki badania wskazują, że większość respondentów nie miała pewności co do dostępności usług teleopieki w gminie Krzeszowice oraz nie zna poziomu ich dostępności (62,1%), co sugeruje, że usługi te są albo mało promowane, albo ich dostępność jest ograniczona. Pozytywnie poziom dostępności teleopieki oceniło tylko 8,9% ankietowanych (8,4% – dobrze, 0,5% – bardzo dobrze), natomiast negatywnie oceniło aż 29% (23,2% – źle, 5,8% – bardzo źle). Oznacza to, że świadomość dotycząca teleopieki jest niska, a jednocześnie część mieszkańców dostrzega potrzebę poprawy dostępności tych usług.

Wykres – Dostępność teleopieki w gminie Krzeszowice

Jak Pan(i) ocenia obecny poziom dostępności usług teleopieki w gminie Krzeszowice?

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

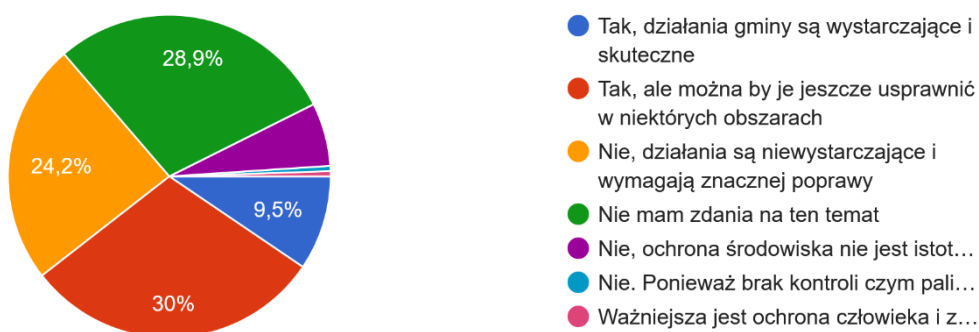
Opinie mieszkańców gminy Krzeszowice na temat **działań związanych z ochroną środowiska** były zróżnicowane. Jedynie 9,5% respondentów uznało te działania za wystarczające i skuteczne, natomiast 30% wskazało, że są one realizowane, ale wymagają usprawnień w niektórych obszarach. Ponad 24% badanych oceniło je jako niewystarczające

i wymagające znacznej poprawy, co sugeruje pewien poziom niezadowolenia społecznego. Ponad 6% badanych uważa, że ochrona środowiska nie jest priorytetem w gminie.

Wykres – Ocena podejmowanych przez gminę Krzeszowice działań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju ekologicznego

Czy uważa Pan(i), że gmina Krzeszowice podejmuje wystarczające działania na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju ekologicznego?

190 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Na koniec poproszono respondentów o wskazanie, jakie inne formy pomocy powinny zostać jeszcze zainicjowane na terenie gminy Krzeszowice:

Większość respondentów nie wskazała odpowiedzi, jednak wśród propozycji znalazły się m.in.:

- Zapewnienie możliwości rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami,
- Psychiatra dziecięcy,
- Wsparcie i pomoc dla rodzin osób uzależnionych,
- „Wykluczenie komunikacyjne jest największym problemem gminy Krzeszowice, dofinansowywanie prywatnych przewoźników nie działa, jakość ich usług jest koszmarna, nie mówiąc o łamaniu przepisów, braku wydawania paragonów i

znaczących środkach jakie gmina wydaje na dotacje tych firm”

- Budowa lokali mieszkalnych przez Gminę, nie tylko dla osób ubogich, lecz dla młodych osób, których nie stać na zakup własnego mieszkania na wolnym rynku.
- Lodówka społeczna.
- Większa dostępność pomocy psychologicznej dla mieszkańców.
- Nowo powstała biblioteka świeci pustkami, seniorzy są samotni pozbawieni opieki.
- Organizacja spotkań dla osób samotnych lub odwiedzanie takich osób.
- Miejsce dla osób, które wymagają stałej opieki.
- Dzienny DPS.
- Usługi sąsiedzkie.
- Pomoc osobom samotnym i starszym w dokonywaniu opłat elektronicznych.
- Wdrożenie grup TUS-owych dla nastolatków i dzieci.
- Dni seniora dni osób niepełnosprawnych, dzień dziecka.
- Komunikacja miejska nie tylko sektor prywatny.
- Prawnik bezpłatny.
- Dotacje.
- Zajęcia integrujące osoby starsze z dziećmi i młodzieżą.
- Programy dot. zamiany mieszkań i domów. Dużo ludzi starszych mieszka w dużych domach, które ciężko utrzymać. A młodzi mają problem z wynajmem, kredytem itp.
- Możliwość rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży sportowych, tanecznych itp., których nie stać na udział.
- Świetlice zajęć terapeutycznych.
- Jak najszerszy dostęp do edukacji zdrowotnej dla młodzieży, profilaktyka uzależnień od urządzeń cyfrowych.
- Stołówka dla dzieci i młodzieży dla LO w Krzeszowicach.
- Komunikacja miejska darmowa dla uczniów i seniorów uruchomiona w weekendy i święta.
- Samopomoc sąsiedzka.
- Spotkania promocyjne profilaktykę zdrowia.
- Współpraca organizacji pozarządowych, mamy bardzo dużo organizacji, ale nawet nie ma jednego spotkania w roku, żeby się poznać lepiej i nawiązać współpracę. Spotkanie w listopadzie na omówienie grantów - nie ma czasu na inne dyskusje, a brakuje tego. I gmina powinna lepiej współpracować z organizacjami, nie tylko podczas grantów.
- Wsparcie ludzi starszych.

- Wsparcie rodzin wielodzietnych.
- Zajęcia w szkołach na temat przemocy wśród rówieśników, narkotyków. Wyjazdy nastolatków w miejsca typu domu spokojnej starości, domy dziecka w celu większej wrażliwości na tragedie ludzkie.
- Dofinansowanie do wynajmu, mieszkania socjalne.
- Basen dla dzieci , do 5 klasy, jako lekcja.
- Psycholog/psychiatra dziecięcy.
- Aktywny monitoring czystości powietrza i działania związane z wymiana i naprawa trujących instalacji grzewczych. Nie tylko kotłów lecz całych instalacji spalinowych.
- Działania wolontariatu.
- Więcej miejsc pomocy dla osób współzależniowych.
- Warsztaty dla dzieci o komunikacji wzajemnej, mediach społecznościowych.
- Wsparcie terapeutyczne dla każdej grupy wiekowej.
- Szybsze analizowanie oraz przyznawanie mieszkań socjalnych, w standardzie które nadają się do zamieszkania oraz codziennego funkcjonowania.
- Uważam, że najbardziej brakuje porządnego miejsca zabaw dla dzieci, wypoczynku dla całych rodzin, takiego placu zabaw z prawdziwego zdarzenia, duża przestrzeń, w formie parku, atrakcyjne zabawki z miejscem do sportu (boiskiem do siatkówki, tenisa), porządny, duży skatepark dla młodzieży. Solidna, duża, atrakcyjna inwestycja.
- Psycholog dostępny na NFZ z krótkimi terminami. Dla dzieci i dorosłych. Oraz wsparcie WWR dla dzieci do lat 6.
- Usługi dla osób starszych.
- Większy dostęp do komunikacji miejskiej na terenach wiejskich, opieka dzienna dla osób starszych, psychoterapie dla młodzieży, więcej specjalistów w Poradni Pedagog-Psychol, zajęcia pozalekcyjne dla dzieci na TEREANACH WIEJSKICH bez konieczności wożenia do Krzeszowic.
- Mniej bezcelowych festynów i pikników, generujących koszty, a nie dających wymiernych efektów. A w zamian za to więcej działań na rzecz infrastruktury i bezpieczeństwa mieszkańców np. oświetlenie gminy wtedy gdy jest rzeczywiście ciemno. Budowa sali koncertowej przy PSM, bardzo potrzebna inwestycja, szkoła skupia mnóstwo dzieci i młodzieży.
- Wsparcie sąsiedzkie, polegające na dostrzeganiu potrzeb osób mieszkających w pobliżu.
- Transport publiczny na wsiach z uzgodnieniami dla osób niepełnosprawnych.

- Budowa (organizacja) Ośrodka pobytu dziennego dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, Budowa toalety z możliwością przewinięcia dorosłych osób niepełnosprawnych.
- Dostępność do rehabilitacji dla mieszkańców gminy , żeby osoby starsze nie musiały czekać 3 lata na rehabilitację. Grupy wsparcia o których by było wiadomo i brakuje psychoterapii na NFZ.
- Brakuje kontaktu do lokalnych rolników, którzy chcą sprzedać dobrej jakości produkty.
- Forma pomocy dla osób starszych sprzątania mycia okien i robienie zakupów.
- Teleporada medyczna.
- Mobilne usługi pielęgniarstwa i podologiczne.
- Posiłek z dowozem do osób starszych.
- Jadłodajnia.
- Imprezy tematyczne dla Młodzieży i młodych dorosłych, ale inne niż związane z świętami lub tradycja np. filmowe lub związane ze sportem (wspólne kibicowanie).
- Klub spotkań dla młodzieży.
- Spotkania/warsztaty ze specjalistami różnych dziedzin - prawnik, trener rozwojowy, doradca zawodowy, specjaliści, etc.
- Wspierające i promujące wolontariat. Aktywizacja poprzez włączanie w organizację wydarzeń i akcji - ludzie chętnie się angażują, jeżeli czują się potrzebni.
- Diagnoza problemów dzieci i młodzieży w otaczającej rzeczywistości.
- Większa integracja młodych osób, które w dzisiejszych czasach nie potrafią spędzać czasu poza domem. Miejsce gdzie mogła by młodzież się spotkać pograć w gry planszowe czy porozmawiać.
- Dzienna świetlica dla Seniorów w godzinach np. 9-17 poniedziałek-piątek.
- Szkolenia.
- Pomoc sąsiedzka.
- Kino w Krzeszowicach.
- Klub seniora.
- Tworzenie sieci lokalnej samopomocy.
- Przeszkolenie z Empatii pracowników GOPS.
- Kluby dyskusyjne.
- Integracja lokalna.

- Opieka nad dziećmi i młodzieżą szkolną w okresie ferii zimowych i świątecznych oraz w okresie wakacji.
- Uważam, że na terenie gminy Krzeszowice warto podjąć jeszcze kilka istotnych działań, które realnie poprawiłyby jakość życia mieszkańców. Przede wszystkim należałoby zadbać o to, co już mamy — zwłaszcza o place zabaw. Wiele z nich wymaga natychmiastowej poprawy stanu technicznego oraz zapewnienia czystości. Zdarza się, że piasek jest zanieczyszczony przez zwierzęta, a urządzenia, takie jak huśtawki czy zjeżdżalnie, są uszkodzone. To kwestie podstawowe, które mają ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa dzieci.
- Warto poszukać inspiracji u sąsiednich samorządów, jak chociażby gminy Zabierzów, która wprowadziła bezpłatną komunikację. Dodatkowo opłata za metr sześcienny wody jest tam znacznie niższa niż w Krzeszowicach. Takie rozwiązania mogą realnie odciążyć domowe budżety, zwłaszcza seniorów utrzymujących się wyłącznie z własnych środków.
- W Krzeszowicach znajduje się renomowany szpital rehabilitacyjny. Niestety, w praktyce dostęp do rehabilitacji jest bardzo ograniczony — czas oczekiwania wynosi nawet 3–4 lata. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku pilnych wizyt u fizjoterapeuty dzieci. To sygnał, że konieczne jest zwiększenie dostępności usług zdrowotnych.
- Kolejną ważną kwestią jest wspieranie lokalnych firm. W szkołach podstawowych przetargi na catering wygrywają często podmioty spoza gminy, a jakość posiłków bywa niezadowalająca. Rodzice, mimo że płacą, nie mają możliwości wyboru. Tymczasem lokalne przedsiębiorstwa oferują dobre jedzenie i zmagają się z trudnościami — kolejne restauracje i sklepy zamykają działalność. Wprowadzenie odpowiednich zapisów w procedurach przetargowych mogłoby realnie pomóc lokalnym usługodawcom i podnieść jakość posiłków w szkołach.
- Dodatkowo zauważam, że w naszej gminie brakuje tanich, ciepłych posiłków, z których mogliby korzystać seniorzy oraz osoby o niższych dochodach. Bardzo dobrze widać potrzebę takiej formy wsparcia podczas pikników parafialnych — często pojawiają się tam starsze, schorowane osoby, których na co dzień nie spotykam. Przychodzą po to, by zjeść ciepły, darmowy posiłek czy poczęstować się kawałkiem ciasta. To pokazuje, jak bardzo przydałaby się stała, dostępna dla wszystkich jadalnia lub punkt wydawania tanich obiadów w ramach pomocy społecznej.
- Kolejnym problemem jest sytuacja w parku miejskim przy kościele św. Marcina. Przebywają tam grupy osób spożywających alkohol, często zachowujących się

wulgarnie i zajmujących ławki w sposób uniemożliwiający normalne korzystanie z przestrzeni. Dla rodziców spacerujących z dziećmi staje się to bardzo niekomfortowe, a przecież park powinien być miejscem bezpiecznym, czystym i przyjaznym dla wszystkich mieszkańców.

Dopełnieniem badań ilościowych w zakresie potrzeb i potencjału gminy Krzeszowice są badania jakościowe. Całość daje obraz gminy w zakresie usług społecznych.

Badania jakościowe

Badania do diagnozy zostały wykonane zarówno zgodnie z metodologią jakościową, jak i metodologią ilościową.

Z przedstawicielami instytucji świadczącymi usługi społeczne oraz organizacjami pozarządowymi w gminie Krzeszowice przeprowadzono wywiady IDI- wywiady indywidualne.

Ponadto przeprowadzono zogniskowany wywiad grupowy (FGI – Focus Group Interview) z przedstawicielami instytucji, klientów OPS oraz środowiska lokalnego – mieszkańców gminy Krzeszowice. Technika ta polega na dyskusji moderatora z grupą osób według określonego scenariusza. Ich celem jest uzyskanie szczegółowych opinii i informacji od konkretnych osób, spełniających określone przez badacza kryteria doboru próby. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, respondentom udzielano informacji odnośnie celu badań, zasad oraz całkowitej anonimowości.

Badanie miało charakter dyskusji prowadzonej przez moderatora, którego zadaniem było właściwe ukierunkowanie rozmowy oraz zachęcanie respondentów do aktywności. Wywiad przebiegał wg. określonego scenariusza, zastosowane były pytania otwarte, które jedynie nadawały kierunek wypowiedzi respondenta i go nie ograniczały.

Należy podkreślić, iż koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł

danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

W każdym kwestionariuszu oraz przed przystąpieniem do wywiadu, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, czy udzielania odpowiedzi w wywiadzie, co sprawiło, że badania prowadzone były w sposób etyczny.

Kwestionariusz wywiadu pogłębionego wśród mieszkańców gminy Krzeszowice oraz kwestionariusz wywiadu pogłębionego wśród przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne zawierał pytania otwarte oraz pytania pomocnicze (załącznik nr 2), m.in.:

1. Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy Krzeszowice? Co jest dla niej typowe, co odróżnia Krzeszowice od gmin sąsiednich?
2. Jakie problemy wskazałyby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?
3. Jakie potrzeby wskazałyby Pani/Pan w gminie?
4. Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy w Gminie Krzeszowice?
5. Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie ?
6. Jakie usługi są obecnie dostępne? Do kogo te usługi są kierowane, jaka jest ich jakość, kto jest ich realizatorem?
7. Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?
8. Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?
9. Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?
10. Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?
11. Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?
12. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?
13. Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

14. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?
15. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?
16. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?
17. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać tworzony CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?
18. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

Zogniskowany wywiad grupowy – FGI

Zogniskowany Wywiad Grupowy obejmował przeprowadzenie badania wśród przedstawicieli instytucji, podmiotów ekonomii społecznej w gminie.

Celem tego badania była: analiza potrzeb mieszkańców z perspektywy podmiotów, instytucji w zakresie usług społecznych i działań wspierających w omawianym zakresie. Istotna była również ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w gminie.

Miejsce badań i grupa badawcza:

Grupowy wywiad pogłębiony (FGI) przeprowadzony został 30 października 2025 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszowicach, ul. Krakowska 11.

W wywiadzie wzięło udział 10 osób, będących przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie gminy, m.in.:

- Gminna Rada Seniorów, Klub Seniora

- Stowarzyszenie Sportowo po 40,
- Służba Maltańska,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Radna Gminy Krzeszowice,
- Urząd Miejski Krzeszowice,
- Przedstawiciele Rady Rodziców,
- Przedstawiciele młodego pokolenia - Młodzieżowa Rada Miejska w Krzeszowicach,
- Przedstawiciel Grupy Wsparcia osób z niepełnosprawnością.

Specyfika Gminy Krzeszowice wg. uczestników FGI

Gmina Krzeszowice to gmina miejsko-wiejska w województwie małopolskim, w powiecie krakowskim. Leży około 25 km na zachód od Krakowa, pomiędzy aglomeracją krakowską a śląską (ok. 50 km od Katowic).

Podstawowe dane

- Powierzchnia: ok. 139 km².
- Liczba mieszkańców: ponad 32 tys. (w tym ok. 10 tys. w samym mieście Krzeszowice).

Gmina obejmuje miasto Krzeszowice oraz liczne wsie, m.in.:

- Czerna
- Tenczynek
- Rudno
- Paczółtowice
- Sanka
- Zalas
- Nawojowa Góra
- Wola Filipowska

Położenie i przyroda

Położona jest na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, w Rowie Krzeszowickim i Garbie Tenczyńskim. To obszar o pięknych jurajskich krajobrazach: doliny, wzgórza, lasy

i rezerваты przyrody. Część gminy należy do Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie oraz innych parków krajobrazowych (np. Tenczyński, Rudniański). To idealne miejsce na turystykę pieszą, rowerową i wspinaczkę.

Historia i zabytki

Krzeszowice mają długą historię – pierwsze wzmianki pochodzą z XIII wieku. W XIX w. rozwijały się jako uzdrowisko dzięki źródłom wód mineralnych (siarczanowo-wapniowo-magnezowych). Dawniej należały do rodów magnackich (m.in. Tęczyńskich, Potockich).

Główną atrakcją jest Pałac Potockich (Vauxhall) z pięknym parkiem – klasycystyczny zabytek z elementami uzdrowiskowymi.

Inne ważne zabytki:

- Ruiny zamku Tenczyn w Rudnie (jeden z największych na Jurze)
- Klasztor karmelitów bosych w Czernej z sanktuarium
- Drewniany kościół w Paczółtowicach
- Neogotycki kościół w Krzeszowicach

Współczesność

Obecnie gmina rozwija turystykę zdrowotną (reaktywacja uzdrowiska), ekologiczną i rekreacyjną. Dobrze skomunikowana (linia kolejowa Kraków–Katowice, droga krajowa nr 79), z potencjałem gospodarczym dzięki bliskości dużych miast. To spokojne, zielone miejsce z bogatą ofertą kulturalną i przyrodniczą, idealne dla osób ceniących bliskość natury i historii przy jednoczesnym dostępie do Krakowa.

Respondenci ocenili zamieszkiwanie w gminie jako bardzo dobre, ale zależne od etapu życia. Wskazano, iż jest to gmina bardzo przyjazna ludziom, rozwijająca się i dająca poczucie bezpieczeństwa. Można tu skorzystać z dużej ilości aktywności, wydarzeń kulturalnych oraz odczuwa się silne wsparcie społeczne. Na uwagę zasługuje piękna przyroda i przestrzeń, brak korków i wyobcowania oraz dobra komunikacja z Krakowem.

Problemy społeczne w gminie Krzeszowice:

Respondenci wskazali głównie na problemy związane z:

Lp.	Problemy:
1.	Wykluczenie komunikacyjne (małe miejscowości wokół Krzeszowic)
2.	Odływ młodych ludzi (wyjeżdżają na studia i nie wracają)
3.	Nieatrakcyjna oferta dla młodzieży i młodych dorosłych
4.	Brak promocji lokalnych wydarzeń
5.	Problem z przekazywaniem informacji, dezinformacja
6.	Problem z aktywizacją osób z niepełnosprawnościami przebywającymi w domu
7.	Brak transportu dla osób z niepełnosprawnościami
8.	Nie meldowanie się nowych mieszkańców na terenie gminy Krzeszowice (sypialnia Krakowa)
9.	Toaleta publiczna, w tym dla OzN

Charakterystyka potrzeb w gminie Krzeszowice wg. uczestników FGI:

Lp.	Potrzeby:
1.	Usługa door to door
2.	Zabezpieczenie lekarzy specjalistów
3.	Transport (taksówka) dla OzN
4.	Usługa złotej rączki
5.	Dzienny Ośrodek Wsparcia
6.	Świetlica dzienna dla seniorów
7.	Toaleta publiczna
8.	Rozwój mediów społecznościowych
9.	Schodolazy

Główne zasoby do wykorzystania w zakresie realizacji usług społecznych w Gminie Krzeszowice wg. uczestników FGI:

Lp.	Zasoby:
1.	Oferta edukacyjna / Szkoły
2.	Basen
3.	Młodzieżowe grupy pożarnicze

4.	Oferta turystyczna z potencjałem rozszerzenia
5.	Przyroda i przestrzeń
6.	Bogata oferta kulturalna

Na koniec poproszono uczestników o zgłoszenie swoich pomysłów na usługi, warsztaty, zajęcia, spotkania itp. Wśród propozycji znalazły się:

- Aktywizacja seniorów (ze szczególnym zwróceniem uwagi na tych, którzy nie wychodzą z domu),
- Utworzenie świetlic dla seniorów (na wzór Świetlicy w Tenczynku działającej w godz. 10.00-14.00),
- Promocja Uniwersytetu Trzeciego Wieku i wciągnięcie osób nieaktywnych,
- Transport (związany z wykluczeniem komunikacyjnym oraz transportem osób z niepełnosprawnościami),
- Punkt Informacyjny/ Świetlica społeczna
- Karta Mieszkańca (pakiet zniżek, powiadomienia, programy lojalnościowe)
- Usprawnienie przepływu informacji i współpracy (przedstawiciele instytucji nie zawsze się znają i nie znają swoich zasobów i możliwości),
- Usługa „złotej rączki”,
- Doradztwo zawodowe dla młodzieży,
- Wsparcie psychologiczne młodzieży,
- Wsparcie seksuologiczne młodzieży,
- Wsparcie rodzinne,
- Promowanie autentyczności w gminie,
- Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – kluby, świetlice, kawiarnie, etc.

Uczestnicy spotkania zwrócili szczególną uwagę na **znaczenie przekształcenia Ośrodka**

Pomocy Społecznej w Krzeszowicach w Centrum Usług Społecznych ponieważ:

- utworzony zostanie zintegrowany lokalny system usługowy, koordynowany przez centrum, który pozwoli efektywniej wykorzystać potencjał lokalnych usługodawców, wyeliminuje też dublowanie procedur, dokumentacji oraz działań diagnostycznych a zarazem umożliwi lepsze spożytkowanie możliwości specjalistów świadczących usługi w ramach wykonywania różnych profesji i zawodów pomocowych;
- nastąpi zintegrowanie usług, które obecnie są świadczone na poziomie gminy, ale często w sposób rozproszony i nie skoordynowany;
- większa efektywność - nowoczesna organizacja systemu usługowego – jednego okienka dla mieszkańców i „zsięciowanych” podmiotów świadczących wsparcie usługowe;
- zatrudnienie organizatora społeczności lokalnej, który przez pracę środowiskową będzie animował działania samopomocowe, wolontaryjne oraz wsparcie sąsiedzkie;
- poszerzenie oferty wsparcia dostępnej dla mieszkańców;
- aspekt więziotwórczy: integracja lokalnej wspólnoty, przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i społecznej izolacji;
- centrum usług społecznych ma zapewnić warunki organizacyjne, w których – reprezentujący różne profesje i zawody pomocowe – specjaliści, zatrudnieni w poszczególnych placówkach czy organizacjach sektora obywatelskiego, będą „widzieć się” nawzajem, co przełoży się na podniesienie jakości samego wsparcia usługowego.

Indywidualny wywiad pogłębiony – IGI

Indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzono z przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, z przedstawicielami organizacji pozarządowych /podmiotów ekonomii społecznej i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie Gminy Krzeszowice.

Celem tego badania była ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie

świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w gminie.

Miejsce badań i grupa badawcza:

Indywidualny wywiad pogłębiony (IGI) przeprowadzony został 30 października 2025 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszowicach, ul. Krakowska 11.

W wywiadzie wzięło udział 10 osób, będących przedstawicielami gminy, m.in.:

- Sołtys,
- Przedstawiciel Ośrodka Kultury w Krzeszowicach,
- Przedstawiciele Policji,
- Klienci GOPS Krzeszowice,
- Przedstawiciel Biblioteki Szkolnej,
- Przedstawiciel Biblioteki Publicznej,
- Beneficjent usług społecznych (usługi opiekuńcze, asystent osoby z niepełnosprawnością).

Specyfika Gminy Krzeszowice wg. uczestników IGI

Wszyscy uczestnicy indywidualnych wywiadów pogłębionych stwierdzili, iż gmina Krzeszowice jest dobrym miejscem do życia, mieszkania. Mimo pewnych trudności, braków respondenci są zadowoleni z zamieszkiwania w gminie i raczej nie planują zmiany miejsca zamieszkania.

Problemy społeczne w gminie

Respondenci wskazali głównie na problemy związane z:

- wykluczenie transportowe,
- nierównomierny dostęp do usług społecznych,
- alkoholizm, który pociąga za sobą kolejne problemy społeczne,
- brak miejsc spotkań dla młodzieży,
- brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży,
- podtrzymywanie i rozwój współpracy z seniorami,
- występujące zachowania aspołeczne młodzieży, zakłócająca spójność młodzieży

spędzająca czas w parku,

- brak pojemników na odzież,
- opieka nad osobami samotnymi w domach,
- grupy wsparcia np. dla matek,
- organizacja półkolonii i zimowisk,
- samotność i osamotnienie,
- brakiem profilaktyki oraz uświadamiania młodym osobom problemów społecznych i ich konsekwencji,
- brakiem eventów dla młodych ludzi (brak komunikacji z młodzieżą o ich potrzebach).

Główne potrzeby gminy wg uczestników IGI:

- „usłyszana” i „zauważona” młodzież,
- Edukacji społecznej,
- Miejsca spotkań dla młodzieży,
- Brak punktu informacyjno-koordynacyjnego,
- Promocja szkół z terenu gminy oraz urozmaicenie i uatrakcyjnienie ich oferty (powód: młodzież opuszcza gminę),
- Lepszy dostęp do ochrony zdrowia,
- Likwidacja barier architektonicznych w miejscach publicznych,
- Asystenci osób z niepełnosprawnością,
- Stałe miejsce na imprezy plenerowe / scena,
- Budowa tężni,
- Karta Mieszkańca,
- Promocja Krzeszowic,
- Rozbudowa bazy turystycznej,
- Świetlica dla dzieci,
- Organizacja miejsc ogólnodostępnych dla społeczności,
- Zwiększenia oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- Miejsca spotkań dla młodzieży,
- Pomoc sąsiedzka,
- Transport osób,
- Spotkania z ciekawymi ludźmi,

- Opieka dzienna,
- Mobilne usługi.

Główne zasoby gminy wg uczestników IGI:

- Bardzo dobra współpraca z instytucjami, ze szkołami,
- Bardzo dobra współpraca z GOPS Krzeszowice,
- Aktywne grupy mieszkańców (angażują się, organizują),
- Dobrze zaopiekowanie OzN,
- Prężnie działające Koła Gospodyń Wiejskich,
- Prężnie działające Ochotnicze Straże Pożarne,
- Prężnie działający harcerze,
- Wolontariusze,
- Ponad 50 organizacji pozarządowych w gminie.

Respondenci zwrócili szczególną uwagę na problemy młodzieży z terenu gminy Krzeszowice. Są oni narażeni na zachowania społeczne (w gminie są miejsca, w których szerzą się zachowania patologiczne), często opuszczają gminę uważając, iż oferta edukacyjna oraz spędzania czasu wolnego nie jest wystarczająca i dostosowana do ich potrzeb. Respondenci (zarówno FGI, jak i IDI) są zgodni, iż zdecydowanie w gminie brakuje miejsc, w których młodzież mogłaby się spotykać, rozwijać swoje zainteresowania, spędzać czas wolny. Należy również przygotować ofertę zajęć edukacyjnych, sportowych, kulturalnych, itp. dla młodzieży.

Na koniec poproszono każdego uczestnika IDI o zgłoszenie swoich pomysłów na usługi, warsztaty, zajęcia, spotkania itp. Wśród propozycji znalazły się:

- Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – kluby, świetlice, kawiarnie, etc.
- Utworzenie świetlicy / placówki dla rodziców (warsztaty, zajęcia, spotkania, profilaktyka);
- Organizacja zajęć sportowych (dodatkowych) w każdej szkole;
- Stałe miejsce na inicjatywy plenerowe;
- Basen;

- Tężnia;
- Spotkania z ciekawymi ludźmi,
- Punkt informacyjno – konsultacyjny;
- Rozwój wolontariatu i promowanie działań wolontaryjnych;
- Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla każdej grupy wiekowej.

Wnioski i rekomendacje

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych sformułowano następujące wnioski i rekomendacje dla Krzeszowice:

WNIOSEK 1

- **Położenie gminy**
- **Komunikacja**

Blisko 84% osób uważa, że Krzeszowice są dobrym miejscem do życia. Charakter przyrodniczy i turystyczny gminy sprawia, iż gmina ma potencjał i daje możliwość rozwoju, tak osób zamieszkujących, jak i samej gminy. Istotą jest, aby efektywnie wykorzystać potencjał gminy. Niewielka liczba mieszkańców oraz odpływ młodych osób powoduje, iż organizacja usług społecznych wymaga szczególnego podejścia. Problemem zgłaszanym przez wszystkie grupy respondentów jest wykluczenie komunikacyjne.

REKOMENDACJA 1

- **Promocja usług społecznych:** kampanie informacyjne i edukacyjne.
- **Współpraca międzysektorowa i międzyorganizacyjna.**
- **Poprawa transportu / komunikacji pomiędzy mniejszymi miejscowościami a Krzeszowicami.**
- **Organizowanie większej liczby imprez kulturalnych,** takich jak festiwale, koncerty, wystawy, które mogą przyciągnąć zarówno mieszkańców, jak i turystów.

WNIOSEK 2

- **Starzejące się społeczeństwo gminy Krzeszowice**

Gminę Krzeszowice (podobnie jak całą Polskę) charakteryzuje starzejące się społeczeństwo. W specyfice gminy warto zwrócić uwagę na konieczność zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, organizacji

transportu, w tym do lekarza, poszerzenie oferty ochrony zdrowia. Kolejnymi istotnymi obszarami wymagającymi interwencji były dostęp do ośrodków wsparcia dziennego oraz wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym. Mieszkańcy gminy wskazali również na potrzebę krótkoterminowej, interwencyjnej usługi wsparcia osób niesamodzielnych.

REKOMENDACJA 2

-
- **Wsparcie dla samotnych i pozostających w domach seniorów i ich aktywizacja.**
 - **Rozwój usług pomocy sąsiedzkiej.**
 - **Dzienny Dom Seniora / Klub Seniora** jako odpowiedź na potrzeby starzejącej się części społeczeństwa gminy Krzeszowice.
 - **Usługa w systemie Teleopieki** - zastosowanie nowoczesnych technologii w postaci "opaski życia", zakup urządzenia stacjonarnego z tzw. " guzikiem życia" wraz z usługą SOS co zwiększy poczucie bezpieczeństwa osób niesamodzielnych i osób z niepełnosprawnością.
 - **Krótkotrwałe usługi opiekuńczej w miejscu zamieszkania** w celu niezwłocznego objęcia usługą opiekuńczą osób np. opuszczających szpital, osób w nagłych przypadkach potrzebujących wsparcia krótkoterminowego (np. na czas organizacji opieki przez rodzinę pracującą, zamieszkującą w innej miejscowości), a nie wymagających opieki z zakresu świadczeń oferowanych z ustawy o pomocy społecznej.
 - **Opieka wytechnieniowa, asystent osoby z niepełnosprawnością** – Wsparcie osób niesamodzielnych i ich opiekunów. Poszerzanie oferty usług społecznych, takich jak domowe, usługi opiekuńcze, programy wsparcia sąsiedzkiego, grupy wsparcia, usługi specjalistyczne, usługi sąsiedzkie, a także wolontariat.
 - **Usługa transportowa** dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów – usługa door-to-door.
 - **Zwiększenie dostępu do ochrony zdrowia.**
 - **Programy wolontariatu:** Rozwój programów wolontariatu, które oferują pomoc domową i towarzystwo dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.

- **Usługa „Złotej rączki”** dla seniorów (drobne naprawy w miejscu zamieszkania) oraz inne **usługi mobilne** w zależności od diagnozowanych potrzeb.

WNIOSEK 3

• **Niewystarczająca oferta dla młodzieży**

Wśród priorytetowych problemów gminy Krzeszowice należy wskazać brak lub niewystarczającą ofertę dla młodzieży. Często opuszczają gminę uważając, iż oferta edukacyjna oraz spędzania czasu wolnego nie jest wystarczająca i dostosowana do ich potrzeb. W gminie brakuje miejsc, w których młodzież mogłaby się spotykać, rozwijać swoje zainteresowania, spędzać czas wolny.

REKOMENDACJA 3

- Należy przygotować **ofertę zajęć** edukacyjnych, sportowych, kulturalnych, itp. dla młodzieży.
- **Organizacja eventów dla młodych ludzi** (włączenie do organizacji młodych osób, komunikacja z młodzieżą o ich potrzebach).
- Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – **kluby, świetlice, kawiarnie**, etc.,
- **Rozwój zajęć pozalekcyjnych.**
- **Poprawa dostępności do aktywności sportowych** (urozmaicenie oferty).
- **„Usłyszana” i „zauważona” młodzież. Promocja szkół z terenu gminy oraz urozmaicenie i uatrakcyjnienie ich oferty** (powód: młodzież opuszcza gminę).
- **Konsultacje społeczne z młodzieżą** związane z przygotowaniem dla nich oferty w gminie Krzeszowice.
- **Profilaktyka** oraz uświadamianie młodym osobom problemów społecznych i ich konsekwencji.

WNIOSEK 4

• **Promocja i ochrona zdrowia**

Koordinacja zadań dotyczących ochrony zdrowia w gminie Krzeszowice związana ze zwiększeniem świadomości prozdrowotnej mieszkańców oraz dostępnością i powszechnością usług zdrowotnych. Analiza sytuacji w zakresie ochrony zdrowia w Gminie wskazuje, że największym problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest ograniczona liczba lekarzy specjalistów, długi czas oczekiwania na wizyty oraz brak lokalnego dostępu do rehabilitacji, co znacząco utrudnia skuteczne leczenie. Kluczowe jest rozszerzanie usług medycznych, w tym zwiększenie liczby specjalistów (duża potrzeba wsparcia dla osób z problemami psychicznymi i rehabilitacji) oraz rozwój mobilnych form wsparcia zdrowotnego.

REKOMENDACJA 4

-
- **Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów poprzez współpracę z placówkami medycznymi.**
 - **Rozwój usług z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej** – CUS może organizować bezpłatne programy profilaktyczne, warsztaty zdrowotne i kampanie edukacyjne we współpracy z placówkami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi. Ważne jest również promowanie zdrowego stylu życia (np. wspólny nordic walking lokalnymi ścieżkami turystycznymi).
 - **Skrócenie czasu oczekiwania na usługi medyczne poprzez rozwój opieki środowiskowej.**
 - **Wzmocnienie opieki domowej dla osób przewlekle chorych i z niepełnosprawnościami** – integrowanie działań z pielęgniarkami środowiskowymi, opiekunami medycznymi i lekarzami rodzinnymi, aby zapewnić większą liczbę wizyt domowych oraz dostęp do usług rehabilitacyjnych w miejscu zamieszkania pacjentów.
 - **Rozwój poradnictwa specjalistycznego:** utworzenie i rozszerzenie punktów poradnictwa prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego.
 - **Programy profilaktyczne:** Zwiększenie częstotliwości programów profilaktyki uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, aby zapobiegać problemom społecznym i zdrowotnym.

- **Edukacja zdrowotna:** rozszerzenie programów edukacyjnych w zakresie zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej i kształtowania odpowiednich postaw zdrowotnych.
- **Kampanie informacyjne:** prowadzenie kampanii promujących zdrowy styl życia i dostępne usługi zdrowotne.
- **Przeciwdziałanie uzależnieniom w tym od alkoholu.**
- **Regularne informowanie mieszkańców o dostępnych usługach zdrowotnych i społecznych** oraz sposobach ich uzyskania.
- **Telemedycyna:** wprowadzenie usług telemedycyny, aby ułatwić dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej.

WNIOSEK 5

• Wsparcie rodzin

Mieszkańcy Gminy Krzeszowice wskazali, że największy deficyt usług społecznych (spośród różnych grup społecznych) dotyczy terapii dla dzieci i młodzieży, poszerzenia oferty spędzania czasu wolnego, dostępu do terapii dla dorosłych. Te wyniki pokazują, że zarówno dzieci, jak i dorośli potrzebują profesjonalnego wsparcia psychologicznego i doradztwa, ale także że mobilna forma świadczenia takich usług mogła zwiększyć ich dostępność.

REKOMENDACJA 5

-
- **Przygotowanie programów edukacyjnych dla rodziców dostosowanych do potrzeb.**
 - **Wsparcie prawne i psychologiczne.**
 - **Miejsca wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi – rozwój i tworzenie nowych zgodnie z potrzebami.**
 - **Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej**
 - ✓ Organizacja międzypokoleniowych działań,
 - ✓ Rozwijanie inicjatyw łączących seniorów i młodzież.
 - ✓ Tworzenie programów międzypokoleniowego wolontariatu, w których młodzież może wspierać seniorów, a seniorzy dzielić się doświadczeniem

i umiejętnościami.

- **Rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych i rekreacyjnych;**
- **Profilaktyka uzależnień i wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży**
 - ✓ Rozwój działań profilaktycznych dotyczących uzależnień cyfrowych (nadmierne korzystanie z telefonów i technologii).
 - ✓ Wzmacnianie dostępności wsparcia psychologicznego (wprowadzenie dyżurów specjalistów (psychiatrów i psychologów) dostępnych dla młodzieży (ale także dorosłych) w lokalnych ośrodkach zdrowia lub w formie mobilnych punktów konsultacyjnych).
 - ✓ Tworzenie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla młodzieży na temat zdrowia psychicznego, radzenia sobie ze stresem oraz budowania odporności psychicznej.
 - ✓ Zapraszanie ekspertów – psychiatrów, terapeutów i pedagogów – do prowadzenia zajęć interaktywnych, które pomagają młodzieży otwarcie rozmawiać o emocjach i problemach psychicznych (profilaktyka samobójstw).
 - ✓ Organizowanie mobilnych usług społecznych doradztwa prawnego, psychologicznego i zawodowego poprzez wizyty specjalistów w różnych częściach gminy.
 - ✓ Organizowanie spotkań i szkoleń dla rodziców oraz nauczycieli w zakresie rozpoznawania sygnałów kryzysowych i właściwego reagowania na trudności psychiczne u młodzieży.
- **Rozwijanie wolontariatu i aktywności młodzieży** (organizacja młodzieży do działań społecznych i wspierania rodzin)

WNIOSEK 6

• Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Analiza sytuacji osób z niepełnosprawnością w Gminie Krzeszowice wskazuje na pilną potrzebę i konieczność organizacji transportu do lekarza, zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, jak również pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami. Istotna jest również potrzeba w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym.

REKOMENDACJA 6

- **Uruchomienie usług transportu** dla osób starszych i z niepełnosprawnością (pomoc w dotarciu do placówek opieki zdrowotnej czy zajęć organizowanych przez różne podmioty działające w gminie).
- Rozwój (zwiększanie dostępności) usług dedykowanych dla osób niesamodzielnych w szczególności **usług asystenckich, opiekuńczych i opieki wytchnieniowej**.
- **Rozwój usług sąsiedzkich i wsparcie samopomocowe** (wykorzystanie potencjału małych miejscowości i więzi sąsiedzkich do organizacji usług samopomocowych, np. wsparcia w codziennych obowiązkach, dowozu leków, posiłków czy wspólnych spotkań integracyjnych); rozwijanie inicjatywy wolontariatu sąsiedzkiego poprzez współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi.
- **Przeciwdziałanie izolacji społecznej (szczególnie seniorów i osób z niepełnosprawnościami z przyległych do Krzeszowic miejscowości)** poprzez organizację zajęć kulturalnych, edukacyjnych czy rekreacyjnych, dostosowanych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością np. spotkań w świetlicach wiejskich.

WNIOSEK 7

• Trudności w aktywizacji i integracji mieszkańców

Jednym z wyzwań, z którymi mierzy się Gmina Krzeszowice jest trudność w aktywizacji części mieszkańców, co może prowadzi do **pogłębiania izolacji społecznej i osamotnienia** (jeden z głównych problemów seniorów wskazany przez badanych mieszkańców). Na uwagę zasługuje jednak duża oddolna aktywność mieszkańców, widoczna m.in. w działalności seniorów czy OSP, KGW.

REKOMENDACJA 7

- Wzmacnianie aktywizacji i integracji społecznej poprzez wprowadzenie funkcji **organizatora społeczności lokalnej**, który będzie odpowiedzialny za inicjowanie działań integracyjnych (na podstawie bieżącej oceny potrzeb i możliwości), budowanie sieci współpracy oraz motywowanie mieszkańców do aktywności.
- **Współpraca** z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi instytucjami kultury - wzbogacanie oferty działań skierowanych do osób mniej zaangażowanych społecznie.
- Wykorzystanie **wolontariatu**.

W celu rozszerzenia usług społecznych dla mieszkańców gminy Krzeszowice, istotne byłoby utworzenie **Punktu informacyjno - konsultacyjnego** oferującego poradnictwo i konsultacje specjalistyczne w zależności od potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców. Usługi informacyjne skierowane powinny być do ogółu mieszkańców Gminy, w tym do opiekunów faktycznych osób potrzebujących wsparcia, w tym osób z niepełnosprawnościami. Poradnictwo powinno obejmować działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby korzystającej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu.

Bardzo ważnym celem utworzenia Centrum jest koordynacja usług społecznych z różnych systemów - pomocy społecznej, polityki rodzinnej, promocji i ochrony zdrowia, kultury, edukacji publicznej, polityki prorodzinnej, wspierania osób z niepełnosprawnościami. Budowanie współpracy międzysektorowej ma na celu integrację organizacji pozarządowych, biznesu, sektora nauki i administracji publicznej. Dzięki wspólnej pracy nad wyzwaniami, które dotyczą mieszkańców Krzeszowic można wypracować długotrwałe relacje, wzajemne inspiracje oraz kreować możliwość wymiany doświadczeń. Wspólne działania mogą skutecznie odpowiadać na potrzeby społeczności, a także zwiększać wpływ na pozytywne zmiany w gminie.

Wdrożenie powyższych propozycji może znacząco poprawić jakość życia mieszkańców gminy Krzeszowice oraz zwiększyć ich zadowolenie

z warunków mieszkaniowych i usług społecznych, prowadząc do bardziej zintegrowanej i zadowolonej społeczności.

Załączniki

Załącznik nr 1 – ankieta CAVI / PAPI

Szanowni Państwo,

w związku z opracowywaniem diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Krzeszowice w zakresie usług społecznych, zwracamy się z uprzejmą prośbą do jej mieszkańców o wypełnienie ankiety. Celem badania jest poznanie obecnych potrzeb mieszkańców oraz zidentyfikowanie obszarów deficytowych w zakresie usług społecznych i działań wspierających.

Ankieta jest anonimowa a udział w niej jest dobrowolny

Z góry dziękujemy za poświęcony czas i zaangażowanie!

Metryczka

1. Płeć

a.	Kobieta
b.	Mężczyzna
c.	Inna

2. W jakim jest Pan (i) wieku? (liczba ukończonych lat).....?

3. Wykształcenie (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	Podstawowe i gimnazjalne	b.	Średnie, średnie branżowe
c.	Zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe	d.	Wyższe

4. Stan cywilny (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	Wolny (-a)	b.	Wdowiec/ Wdowa
c.	Żonaty/ Zameężna	d.	W związku partnerskim
e.	Rozwiedziony (-a)	f.	Inny

5. Status zawodowy (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	Uczeń/student	b.	Emeryt/rencista
c.	Pracownik fizyczny	d.	Bezrobotny
e.	Pracownik umysłowy	f.	Nie pracuje, zajmuje się domem
g.	Przedsiębiorca	h.	Inne
i.	Rolnik		

6. Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	żyjemy bardzo biednie – nie starcza nam (mi) nawet na podstawowe potrzeby
b.	żyjemy skromnie – musimy na co dzień oszczędnie gospodarować
c.	żyjemy średnio – starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy
d.	żyjemy dobrze – starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania
e.	żyjemy bardzo dobrze – mogę (możemy) sobie pozwolić na pewien luksus

I. Informacje ogólne

7. Czy jest Pan(i) mieszkańcem/mieszkanką gminy Krzeszowice? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	Tak
b.	Nie

8. Jeśli tak, to od jak dawna zamieszkuje Pan(i) gminę Krzeszowice?

a.	Mieszkam tu od urodzenia
b.	Mieszkam tu powyżej 10 lat
c.	Mieszkam tu krócej niż 10 lat

9. Czy uważa Pani/Pana, że gmina Krzeszowice jest dobrym miejscem do życia?

a.	Zdecydowanie tak
b.	Raczej tak
c.	Raczej nie
d.	Zdecydowanie nie
e.	Trudno powiedzieć

II. Usługi społeczne

1. Z poniższego katalogu usług społecznych, proszę wskazać te, których Pani/Pana zdaniem **brakuje** (nie są dostępne) oraz **nie brakuje** (są dostępne) na terenie gminy Krzeszowice:

a.	Miejsca wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
b.	Miejsca wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
c.	Oferta wsparcia/programy dla dużych rodzin	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
d.	Miejsca opieki żłobkowej	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć

e.	Usługi wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami (usługi asystenckie, opiekuńcze)	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
f.	Usługi wsparcia dla seniorów (kluby seniora, dzienne domy pomocy)	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
g.	Wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
h.	Wsparcie dla osób uzależnionych od narkotyków	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
i.	Wsparcie dla osób chorujących psychicznie	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
j.	Programy promocji zdrowia	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
k.	Oferta wsparcia dla osób poszukujących zatrudnienia	1	brakuje		nie brakuje		trudno powiedzieć
l.	Oferta zajęć i programów kierowanych do seniorów	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
m.	Oferta wydarzeń rozrywkowych/kulturalnych	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
n.	Miejsce aktywności społecznej, klubów, spotkań itp.	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
o.	Działania/aktywności organizacji pozarządowych	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
p.	Otwartych miejsc rekreacji i sportu	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć
q.	Obiektów sportowo-rekreacyjnych	1	brakuje	2	nie brakuje	3	trudno powiedzieć

2. Dla jakich grup społecznych w gminie brakuje oferty w szczególności? (proszę wskazać maks. 3 odpowiedzi)

1	Dzieci	7	Osoby bezrobotne	13	Wolontariusze
2	Młodzież szkolna	8	Osoby bez wykształcenia	14	Mniejszości etniczne
3	Osoby młode wchodzące na rynek pracy	9	Osoby uzależnione	15	Osoby z problemami psychicznymi
4	Samotni rodzice – matki/ojcowie	10	Osoby z niepełnosprawnościami	16	Seniorzy
5	Osoby ubogie	11	Osoby samotne	17	Pełnoletni mieszkańcy
6	Osoby bezdomne	12	Cudzoziemcy	18	Inne (jakie?).....

3. Jakie problemy uważa Pan(i) za najważniejsze w gminie Krzeszowice? (proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

1.	alkoholizm	11.	złe warunki mieszkaniowe
2.	inne uzależnienia (np. narkotyki)	12.	niepełnosprawność i długotrwała choroba
3.	przemoc w rodzinie	13.	problemy osób starszych
4.	problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym rodzin wielodzietnych i	14.	dostęp i jakość edukacji

	niepełnych		
5.	ubóstwo	15.	dostęp do ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego
6.	zła sytuacja finansowa rodzin	16.	jakość oferty spędzania czasu wolnego
7.	bezrobocie	17.	bezdomność
8.	przestępczość	18.	migracja osób młodych
9.	wykluczenie komunikacyjne	19.	zanieczyszczenie środowiska i powietrza
10.	brak aktywności obywatelskiej	20.	inne (jakie?)

11. Na które z wymienionych poniżej usług dedykowanych RODZINOM jest największe zapotrzebowanie w gminie Krzeszowice? (proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

1.	asysta i doradztwo dla rodzin
2.	dostęp do prawnika
3.	terapia dla dzieci i młodzieży
4.	psychoterapia dla dorosłych
5.	poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych
6.	usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog, prawnik, pracownik socjalny)
7.	interwencje kryzysowe
8.	zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy
9.	wsparcie w dożywianiu
10.	wsparcie finansowe rodzin
11.	wsparcie specjalistyczne dla dzieci (pedagog, logopeda itp.)
12.	akcje profilaktyczne w obszarze zdrowia
13.	działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień, przemocy itp.
14.	tworzenie grup wsparcia
15.	tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych
16.	poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego
17.	inne (jakie?).....

12. Na które z wymienionych poniżej usług przeznaczonych dla OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI jest największe zapotrzebowanie w gminie Krzeszowice? (proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

1.	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
2.	dostęp do ośrodków wsparcia dziennego
3.	organizowanie szkoleń i doradztwo dla opiekunów osób starszych i z niepełnosprawnością
4.	wsparcie finansowe
5.	wsparcie w dożywianiu
6.	pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością
7.	wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego
8.	rozwój oferty spędzania czasu wolnego
9.	wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym
10.	wsparcie w codziennych czynnościach (sprząatanie, zakupy)

11.	promowanie informacji o potrzebach i możliwościach osób starszych i z niepełnosprawnością wśród lokalnej społeczności
12.	wdrożenie seniorów w procesy decyzyjne w mieście (np. rada seniorów)
13.	teleopiekę (opaska życia z przyciskiem SOS, e-konsultacje, e-rehabilitacja itp.)
14.	inne (jakie?).....

13. **Na które z wymienionych poniżej usług przeznaczonych dla MŁODZIEŻY jest największe zapotrzebowanie w gminie Krzeszowice?**
(proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

1.	profilaktyka uzależnień, w tym uzależnień od Internetu i komputera w szkołach
2.	działania informacyjne w zakresie możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych (np. przemoc w rodzinie)
3.	profilaktyka chorób
4.	poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne
5.	psychoterapia
6.	oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
7.	rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej (np. warsztaty, kursy)
8.	udostępnienie przestrzeni na spotkania dla dzieci i młodzieży (np. klub dziecięcy, klub młodzieżowy)
9.	doradztwo i wsparcie w zakresie realizacji własnych inicjatyw ze strony młodzieży
10.	wdrożenie młodzieży w procesy decyzyjne w mieście (np. młodzieżowa rada miasta)
11.	inne (jakie?).....

14. **Proszę określić, w jakiego typu wydarzeniach/imprezach kulturalnych najchętniej brał(a)by Pan(i) udział?**
(można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)

1	koncerty muzyczne znanych gwiazd	7	filmy/seanse w kinie
2	festyny, jarmarki	8	festiwale teatralne
3	festiwale filmowe	9	klubowe koncerty zespołów
4	spektakle/wystąpienia w teatrze	10	wystawy, galerie sztuki
5	widowiska folklorystyczne	11	święta lokalne np. dożynki, święto chleba itp.
6	Kabarety / stand-upy	12	Inne (jakie?)

III Dostępność Usług Społecznych

1. **Czy gdyby zaistniała taka sytuacja, w której musiał(a)by Pan(i) skorzystać z usług społecznych, to czy wiedział(a)by Pan(i) gdzie udać się po wsparcie (niefinansowe)?**

1	Tak	2	Nie
---	-----	---	-----

2. Jak rozumie Pan(i) pojęcie teleopieki? (proszę zaznaczyć maks. 3 odpowiedzi)

1	Zdalne monitorowanie parametrów zdrowotnych, takich jak tętno, saturacja oraz systemy wykrywania upadków i alarmowania w sytuacjach zagrożenia	4	Każda forma pomocy świadczona zdalnie, np. zamawianie usług sprzątania lub dostawy jedzenia
2	Technologie umożliwiające prowadzenie telekonsultacji medycznych z lekarzem lub pielęgniarką bez wychodzenia z domu	5	Nie wiem, czym jest teleopieka
3	Urządzenia noszone, takie jak opaski życia, które umożliwiają stały monitoring zdrowia i alarmowanie opiekunów w razie potrzeby	6	Inne (jakie?)

3. Jak Pan(i) ocenia obecny poziom dostępności usług teleopieki w gminie Krzeszowice?

(proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

1	Bardzo dobrze	4	Żle
2	Dobrze	5	Bardzo źle
3	Nie wiem		

4. Czy uważa Pan(i), że gmina Krzeszowice podejmuje wystarczające działania na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju ekologicznego? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

1	Tak, działania gminy są wystarczające i skuteczne	4	Nie mam zdania na ten temat
2	Tak, ale można by je jeszcze usprawnić w niektórych obszarach	5	Nie, ochrona środowiska nie jest istotnym priorytetem w gminie
3	Nie, działania są niewystarczające i wymagają znacznej poprawy	6	Inne (jakie?)

5. Jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnością mieszkające na terenie gminy Krzeszowice? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi).

1.	Izolacja społeczna i poczucie samotności	8.	Niska aktywność zawodowa i trudności na rynku pracy
2.	Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów i diagnostyki	9.	Nietolerancja i brak akceptacji ze strony otoczenia
3.	Trudności w dostępie do usług opiekuńczych	10.	Bariery architektoniczne utrudniające swobodę poruszania się
4.	Problemy finansowe i brak stabilności materialnej	11.	Brak wsparcia i akceptacji w środowisku rodzinnym
5.	Brak możliwości korzystania z rehabilitacji	12.	Problemy natury psychicznej i emocjonalnej
6.	Brak dostępu do usług opiekuńczych	13.	Inne (jakie?)

7.	Doświadczenie przemocy domowej	14.	
----	--------------------------------	-----	--

6. Jakie rozwiązania i usługi mogłyby ułatwić osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnością, a także ich rodzinom, codzienne funkcjonowanie i bardziej aktywny udział w życiu społecznym? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 5 odpowiedzi):

1.	Zapewnienie dostępu do mobilnych usług doradczych (np. prawnik, psycholog, terapeuta, pracownik socjalny)	7.	Rozwój usług ograniczających poczucie samotności i izolacji w miejscu zamieszkania (np. usługi sąsiedzkie, wolontariat)
2.	Organizacja zajęć kulturalnych i edukacyjnych dostosowanych do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnością	8.	Wprowadzenie usługi opieki wytchnieniowej
3.	Zwiększenie dostępności istniejących usług opiekuńczych	9.	Organizowanie programów aktywizacyjnych w zakresie kształcenia, rekreacji, sportu, turystyki, kultury oraz edukacji
4.	Rozszerzenie usług specjalistycznych, w tym wsparcia pielęgniarstwa środowiskowego	10.	Tworzenie sieci wsparcia sąsiedzkiego oraz wolontariatu
5.	Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnością	11.	Inne (jakie?)
6.	Zapewnienie towarzyszenia, np. w formie asystenta osobistego dla osób starszych i z niepełnosprawnością	12.	

7. Jakie działania integracyjne powinny być organizowane na terenie gminy Krzeszowice? (Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

1.	Pikniki i festyny plenerowe	6.	Warsztaty tematyczne dostosowane do zainteresowań mieszkańców
2.	Lokalne jarmarki	7.	Spotkania informacyjno-profilaktyczne (np. z udziałem Policji, Straży Pożarnej, ratowników medycznych, pracowników socjalnych)
3.	Obchody świąt lokalnych, np. dożynki	8.	Spotkania tematyczne z udziałem dzieci i młodzieży (np. z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocy, Dnia Babci i Dziadka)
4.	Wystawy i widowiska folklorystyczne	9.	Programy aktywizacyjne oraz wspierające rozwój i współpracę sołectw
5.	Sportowe	10.	Inne (jakie?)

8. Jakie według Pana(i) inne formy pomocy powinny zostać jeszcze zainicjowane na terenie gminy Krzeszowice oprócz wymienionych powyżej?

.....

Scenariusz IDI

Założenia ogólne IDI:

Respondenci: Indywidualne wywiady pogłębione z min. 10 osobami/gminę, będącymi przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, z przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571).

Celem tego badania ma być ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminie Krzeszowice.

Informacja dla moderatora/moderatorki

Gmina Krzeszowice przeprowadza diagnozę potrzeby i potencjału społeczności lokalnej celem przyszłego przekształcenia GOPS Krzeszowice w Centrum Usług Społecznych - nową jednostkę organizacyjną w gminie. Celem działania CUS będzie zarówno gromadzenie informacji o dostępnych usługach społecznych w gminie Krzeszowice, a także ich organizacja i tworzenie nowych usług. CUS będzie miał za zadanie także dopasowanie usług społecznych do potrzeb mieszkańców i dbanie o ich jakość.

Centrum będzie miało za zadanie objęcie wsparciem osób, które nie korzystały z usług pomocy społecznej, połączenie istniejących instrumentów wsparcia usługowego, wypracowanie rozwiązań odpowiadających na niezaspokojone potrzeby mieszkańców. Docelowo nastąpi zwiększenie zintegrowanych usług oraz powstaną nowe standardy usług, zapewniona ich kompleksowość i zwiększona dostępność, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

Badanie prowadzone przez dr Ewelinę Zdebską i ma na celu ocenę adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocenę skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminie.

Udział w badaniu jest anonimowy i dobrowolny, a podane informacje wykorzystane zostaną wyłącznie w celu opracowania zbiorczego raportu, w którym nie będzie możliwości zidentyfikowania pojedynczych odpowiedzi.

Badanie ma charakter przekrojowy, jednakże ze względu na dobór rozmówców z różnych profesji, będziemy się starali prowadzić wywiad tak, aby w szczególności uwzględnić tematykę profesji reprezentowanej przez danego rozmówcę.

I. Informacje ogólne o rozmówcy (krótco – max. 5 minut)

1. Proszę krótko opowiedzieć czym się Pan(i) zajmuje? W jaki sposób jest Pan(i) związana/y z Gminą
2. Jaki podmiot reprezentuje? Czym się zajmujecie/czy i jakie usługi społeczne świadczycie?
3. Od jak dawna pełni Pan(i) wskazaną funkcję?

II. Informacje o gminie (zarys problematyki – do 10 minut)

Chodzi tylko o zarys problematyki – specyfika gminy, jej najważniejsze wyróżniki – pytań jest więcej tylko po to, żeby zakreślić temat rozmowy. Nie trzeba wszystkich zadać.

4. **Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy Krzeszowice? Co jest dla niej typowe, co odróżnia gminę od gmin sąsiednich?**
5. **Jakie problemy wskazałaby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?**
6. **Jakie potrzeby wskazałaby Pani/Pan w gminie?**
7. **Czy Gmina Krzeszowice jest dobrym miejscem do życia?**
 - a. Jaka jest zaleta mieszkania w
 - b. Jaka jest wada/słaba strona mieszkania w
8. **Czy jest Pan/Pani zadowolona z zamieszkiwania na terenie gminy**
 - Jednym zdaniem dlaczego TAK, dlaczego NIE
9. **Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy: (dostosuj do rozmówcy)**
 - **Społeczne** – kto zamieszkuje gminę? Jakie dostrzega się problemy/potrzeby w tym zakresie – demografia, bezrobocie, pomoc społeczna?
 - **Gospodarcze** – jaka jest aktualna sytuacja gospodarcza Gminy? Co jest typowe dla Gminy w zakresie gospodarki – zakładów pracy, pracowników itp.?
 - **Komunikacyjne** – czy łatwo jest się poruszać po terenie Gminy Krzeszowice - dojeżdżać w poszczególne miejsca - w szczególności bez własnego samochodu – komunikacją zbiorową?
 - Jak ocenia Pan(i) dostępność transportową poszczególnych części Gminy? Gdzie łatwo a gdzie trudno jest dotrzeć? Dlaczego tak jest? Z czego to wynika?
 - **Pozostałe / inne** – dopasuj do rozmówcy – w zależności z kim rozmawiasz mogą to być np. sprawy związane ze służbą zdrowia, pomocą społeczną itp. Zapytaj rozmówcę o to, co jest typowe dla Gminy w zakresie branży, którą reprezentuje?

III. Usługi społeczne w gminie (10-15 minut)³¹

³¹ Przez usługi społeczne rozumie się działania niematerialne (niepieniężne) świadczone przez gminę bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, mieszkańców w celu zaspokajania ich potrzeb i podnoszenia jakości życia. Usługi te mogą być realizowane w formie usług wpierających, edukacji, kultury, czy ochrony zdrowia, a także przeciwdziałania bezrobociu, kultury fizycznej, ochrony środowiska. Realizowane są przez instytucje gminne i pracujących w nich specjalistów.

Obszary usług społecznych to działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,

- 10. Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie** – chodzi o usługi/działania niematerialne np. dostęp do edukacji, programów wsparcia potrzebujących, realizowanych zajęć dla dzieci lub seniorów itp. (jak w definicji)
- 11. Jakie usługi są obecnie dostępne?**
- do kogo te usługi są kierowane** – seniorzy, młodzież, osoby z niepełnosprawnością, inne grupy społeczne, jakie?
 - jaka jest ich jakość** – dobra/zła, co należy zmienić?
 - kto jest ich realizatorem** – podział usług ze względu na podmiot prowadzący.
- 12. Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?**
- 13. Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?**
- Z czego wynika ograniczenie?
 - Jakie zauważa Pani/Pan ograniczenia? Jakiego typu?
- 14. Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?**
- 15. Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?**
- Co zrobić, gdzie umiejscowić informacje o dostępnych usługach?
 - W jaki sposób je łączyć, do kogo kierować?
- 16. Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?**
- Jeśli tak, to w jakim zakresie? Do jakich usług? Kto/jaka organizacja może realizować dane usługi?
 - Jeśli nie, to dlaczego? Co stoi na przeszkodzie?

IV. Potencjał społeczności lokalnej (10 minut)

- 17. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?**
- Jakie działania realizowane są wspólnie?
 - Jak ta współpraca się układa?
 - Jakie trudności są dostrzegane – ze strony NGO oraz również ze strony JST?
 - Co można poprawić?
- 18. Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?**

11) pobudzania aktywności obywatelskiej,

12) mieszkalnictwa,

13) ochrony środowiska,

14) reintegracji zawodowej i społecznej.

- Dopytać o działania związane z wolontariatem i grupami samopomocowymi.

19. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

V. Potencjał podmiotów gospodarczych (10 minut)

20. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?

- Jakie działania realizowane są wspólnie?
- Jak ta współpraca się układa?
- Jakie trudności są dostrzegane – z obu stron?
- Co można poprawić?

21. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?

- Jeśli tak, to w jakim zakresie?
- Jeśli nie, to dlaczego?

22. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

23. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

24. Załóżmy, że mamy przed sobą „Pudełko na pomysły mieszkańców”, do którego każdy może wrzucić swój pomysł na zajęcia, warsztaty, spotkania itp. Jaki byłby Pana(i) pomysł?

VI. Podsumowanie, kluczowe wnioski z rozmowy (do 10 minut)

25. Gdyby miał(a) Pan(i) wskazać kluczowe wnioski, refleksje z przeprowadzonej rozmowy, to jak one by brzmiały?

26. Czy o coś nie zapytałam lub co chciałby Pan(i) dodać na koniec?

Scenariusz FGI

Założenia ogólne FGI:

Respondenci: Grupowy wywiad pogłębiony z min. 10 osobami, będącymi przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, z przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie Gminy.

Celem tego badania ma być ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminie Krzeszowice.

Informacja dla moderatora/moderatorki

Gmina Krzeszowice przeprowadza diagnozę potrzeby i potencjału społeczności lokalnej celem przyszłego przekształcenia GOPS Krzeszowice w Centrum Usług Społecznych - nową jednostkę organizacyjną w gminie. Celem działania CUS będzie zarówno gromadzenie informacji o dostępnych usługach społecznych w gminie Krzeszowice, a także ich organizacja i tworzenie nowych usług. CUS będzie miał za zadanie także dopasowanie usług społecznych do potrzeb mieszkańców i dbanie o ich jakość.

Centrum będzie miało za zadanie objęcie wsparciem osób, które nie korzystały z usług pomocy społecznej, połączenie istniejących instrumentów wsparcia usługowego, wypracowanie rozwiązań odpowiadających na niezaspokojone potrzeby mieszkańców. Docelowo nastąpi zwiększenie zintegrowanych usług oraz powstaną nowe standardy usług, zapewniona ich kompleksowość i zwiększona dostępność, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Badanie prowadzone przez dr Ewelinę Zdebską i ma na celu ocenę adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocenę skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminie.

Udział w badaniu jest anonimowy i dobrowolny, a podane informacje wykorzystane zostaną wyłącznie w celu opracowania zbiorczego raportu, w którym nie będzie możliwości zidentyfikowania pojedynczych odpowiedzi.

Badanie ma charakter przekrojowy, jednakże ze względu na dobór rozmówców z różnych profesji, będziemy się starali prowadzić wywiad tak, aby w szczególności uwzględnić tematykę profesji reprezentowanej przez danego rozmówcę.

I. Informacje ogólne o rozmówcy (krótco – max. 5 minut)

1. Proszę krótko opowiedzieć czym się Pan(i) zajmuje? W jaki sposób jest Pan(i) związana/y z Gminą
2. Jaki podmiot reprezentuje? Czym się zajmujecie/czy i jakie usługi społeczne świadczyacie?
3. Od jak dawna pełni Pan(i) wskazaną funkcję?

II. Informacje o gminie (zarys problematyki – do 10 minut)

Chodzi tylko o zarys problematyki – specyfika gminy, jej najważniejsze wyróżniki – pytań jest więcej tylko po to, żeby zakreślić temat rozmowy. Nie trzeba wszystkich

zadać.

1. **Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy Krzeszowice? Co jest dla niej typowe, co odróżnia od gmin sąsiednich?**
2. **Jakie problemy wskazałaby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?**
3. **Jakie potrzeby wskazałaby Pani/Pan w gminie?**
4. **Czy Gmina jest dobrym miejscem do życia?**
 - c. Jaka jest zaleta mieszkania w?
 - d. Jaka jest wada/słaba strona mieszkania w
5. **Czy jest Pan/Pani zadowolona z zamieszkiwania na terenie gminy**
 - Jednym zdaniem dlaczego TAK, dlaczego NIE
6. **Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy: (dostosuj do rozmówcy)**
 - **Społeczne** – kto zamieszkuje gminę? Jakie dostrzega się problemy/potrzeby w tym zakresie – demografia, bezrobocie, pomoc społeczna?
 - **Gospodarcze** – jaka jest aktualna sytuacja gospodarcza Gminy? Co jest typowe dla Gminy w zakresie gospodarki – zakładów pracy, pracowników itp.?
 - **Komunikacyjne** – czy łatwo jest się poruszać po terenie Gminy Krzeszowice - dojeżdżać w poszczególne miejsca - w szczególności bez własnego samochodu – komunikacją zbiorową?
 - Jak ocenia Pan(i) dostępność transportową poszczególnych części Gminy?
Gdzie łatwo a gdzie trudno jest dotrzeć? Dlaczego tak jest? Z czego to wynika?
 - **Pozostałe / inne** – dopasuj do rozmówcy – w zależności z kim rozmawiasz mogą to być np. sprawy związane ze służbą zdrowia, pomocą społeczną itp. Zapytaj rozmówcę o to, co jest typowe dla Gminy w zakresie branży, którą reprezentuje?

III. Usługi społeczne w gminie (10-15 minut)³²

³² Przez usługi społeczne rozumie się działania niematerialne (niepieniężne) świadczone przez gminę bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, mieszkańców w celu zaspokajania ich potrzeb i podnoszenia jakości życia. Usługi te mogą być realizowane w formie usług wspierających, edukacji, kultury, czy ochrony zdrowia, a także przeciwdziałania bezrobociu, kultury fizycznej, ochrony środowiska. Realizowane są przez instytucje gminne i pracujących w nich specjalistów.

Obszary usług społecznych to działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,

1. **Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie** – chodzi o usługi/działania niematerialne np. dostęp do edukacji, programów wsparcia potrzebujących, realizowanych zajęć dla dzieci lub seniorów itp. (jak w definicji)
2. **Jakie usługi są obecnie dostępne?**
 - d. **do kogo te usługi są kierowane** – seniorzy, młodzież, osoby z niepełnosprawnością, inne grupy społeczne, jakie?
 - e. **jaka jest ich jakość** – dobra/zła, co należy zmienić?
 - f. **kto jest ich realizatorem** – podział usług ze względu na podmiot prowadzący.
3. **Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?**
4. **Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?**
 - c. Z czego wynika ograniczenie?
 - d. Jakie zauważa Pani/Pan ograniczenia? Jakiego typu?
5. **Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?**
6. **Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?**
 - c. Co zrobić, gdzie umiejscowić informacje o dostępnych usługach?
 - d. W jaki sposób je łączyć, do kogo kierować?
7. **Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?**
 - c. Jeśli tak, to w jakim zakresie? Do jakich usług? Kto/jaka organizacja może realizować dane usługi?
 - d. Jeśli nie, to dlaczego? Co stoi na przeszkodzie?

IV. Potencjał społeczności lokalnej (10 minut)

8. **Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?**
 - a. Jakie działania realizowane są wspólnie?
 - b. Jak ta współpraca się układa?
 - c. Jakie trudności są dostrzegane – ze strony NGO oraz również ze strony JST?
 - d. Co można poprawić?
9. **Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?**
 - a. Dopytać o działania związane z wolontariatem i grupami samopomocowymi.
10. **Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?**

14) reintegracji zawodowej i społecznej.

V. Potencjał podmiotów gospodarczych (10 minut)

- 1. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?**
 - e. Jakie działania realizowane są wspólnie?
 - f. Jak ta współpraca się układa?
 - g. Jakie trudności są dostrzegane – z obu stron?
 - h. Co można poprawić?
- 2. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?**
 - c. Jeśli tak, to w jakim zakresie?
 - d. Jeśli nie, to dlaczego?
- 3. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?**
- 4. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?**
- 5. Załóżmy, że mamy przed sobą „Pudełko na pomysły mieszkańców”, do którego każdy może wrzucić swój pomysł na zajęcia, warsztaty, spotkania itp. Jaki byłby Pana(i) pomysł?**

VI. Podsumowanie, kluczowe wnioski z rozmowy (do 10 minut)

- 6. Kluczowe wnioski, refleksje z przeprowadzonej rozmowy?**
- 7. Na czym gmina powinna się skupić próbując powołać CUS oraz próbując poprawić jakość i dostępność usług publicznych w gminie?**